

Упутство за корисника

9235417

Издање 2

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОИЗВОДА

Ми, НОКИА ЦОРПОРАТИОН изјављујемо на своју искључиву одговорност да је производ RM-14 усклађен са одредбама следеће Директиве Савета: 1999/5/EC.

Примерак Изјаве о усклађености можете наћи на адреси
http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

CE 168

Copyright © 2004–2005 Nokia. Сва права задржана.

Без претходне писмене дозволе друштва Nokia забрањена је репродукција, трансфер, дистрибуција или меморисање неког дела или читавих садржаја у овом документу.

Nokia, Nokia Connecting People, Xpress-on, Pop-Port и Navi су жигови или заштићени жигови фирме Nokia Corporation. Остали називи производа и фирми који се помињу у овом тексту могу бити жигови или робне марке њихових власника.

Nokia tune је аудио жиг Nokia Corporation.

US Patent No 5818437 and other pending patents. All rights reserved.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

Includes RSA BSAFE cryptographic or security protocol software from RSA Security.

Nokia води политику континуираног развоја. Nokia задржава право на измене и побољшања без претходне најаве ма ког од производа који су описани у овом документу.

Ни у ком случају Nokia неће бити одговорна за ма какав губитак података или прихода или неку посебну, случајну, последичну или индиректну штету ма како да је проузрокована.

Садржаји овог документа су дати "као што јесу". Осим ако то не захтева одговарајући пропис, не дају се никакве гаранције, било изричите било оне које се подразумевају, укључујући, али не ограничавајући се на њих, и подразумевајуће гаранције комерцијалне погодности и погодности за посебну сврху, у односу на тачност, поузданост или садржај овог документа. Nokia задржава право на измене овог документа или на његово повлачење у сваком тренутку и без претходне најаве.

Расположивост посебних производа може да варира у зависности од подручја. Молимо проверите то код Вама најближег продавца Nokia-е.

Контрола извоза

Овај уређај садржи робне производе, технологије или софтвер који подлежу законима и прописима за извоз из САД и других земаља. Забрањено је преусмеравање супротно закону.

9235417 / 2. издање

Садржај

РАДИ СОПСТВЕНЕ БЕЗБЕДНОСТИ	10
Опште информације	13
О Вашем уређају	13
Заједничка меморија	13
Приступне шифре	14
Мрежни сервиси	15
Сервис конфигурационих подешавања	16
Преузимање садржаја и апликација	17
Nokia подршка на Интернету	18
1. Ваш телефонски апарат	19
Тастери и конектори	19
Коришћење тачкића	21
Пасивни режим рада	22
Позадина и заштита екрана (скрин сејвер)	23
Уштеда енергије	23
Основни индикатори	24
Закључавање тастатуре (Заштита тастатуре)	26
2. За почетак	27
Инсталисање SIM картице	27
Пуњење батерије	27
Укључивање и искључивање телефонског апарата	29
Нормалан радни положај	30
Стављање трачице за ношење око руке	30
Скидање и замена Quick slide клизача	31

3. Функције позива	32
Позивање	32
Пријем или одбијање долазног позива	33
Опције у току позива	34
Писање текста.....	36
Савети за писање текста	37
4. Коришћење менија.....	38
Приступ некој функцији менија	38
Списак функција менија	39
5. Функције менија	44
Поруке	44
Текстуалне поруке (SMS)	44
Писање и слање порука.....	45
Опције слања поруке.....	46
Читање и одговарање на SMS поруку или SMS имејл	47
Фолдери Пријем и Послате поруке.....	48
Шаблони	48
Фолдер Сачуване ставке и Моји фолдери.....	49
Мултимедија поруке (MMS).....	50
Писање и слање мултимедија поруке.....	51
Читање и одговарање на мултимедија поруку.....	54
Фолдери Пријем, Слање, Сачуване поруке и Послате поруке	55
Меморија за мултимедија поруке је пуна.....	56
Говорне поруке.....	56
Инфо поруке	57
Сервисне команде.....	57
Брисање свих порука из фолдера	57

Подешавање порука	58
Подешавања текстуалних и SMS имејл порука.....	58
Подешавања мултимедија порука	59
Подешавање величине фонта	61
Бројач порука	61
Контакти.....	61
Избор подешавања контаката	62
Тражење неког контакта	62
Меморисање имена и телефонских бројева (Додај контакт)	63
Меморисање више бројева, текстуалних ставки или слике за име.....	63
Измена или брисање детаља.....	64
Копирање контаката	65
Слање и пријем визиткарти	65
Бирање гласом.....	66
Додавање и организовање гласовних команди.....	67
Позивање користећи гласовну команду.....	68
Инфо бројеви и бројеви сервиса	68
Моји бројеви	69
Групе позивача.....	69
Листе позива	70
Листа претходних позива	70
Бројачи и мерачи позива, података и GPRS-а	71
Информација о позицији.....	72
Подешавања	72
Начини рада.....	72
Теме	73
Подешавање тонова	74
Подешавања светла	75

Подешавање екрана	75
Подешавања времена и датума.....	77
Личне пречице	78
Доњи селекциони тастер.....	78
Команде гласом	79
Повезивање.....	79
Bluetooth бежична технологија.....	80
Bluetooth веза	81
Bluetooth подешавања.....	82
Инфрацрвена веза	82
(E)GPRS.....	84
(E)GPRS веза	85
Подешавање (E)GPRS модема	86
Подешавање позива	87
Подешавање телефона	89
Подешавање проширења	90
Подешавања конфигурације.....	91
Подешавање заштите.....	93
Врати фабричка подешавања.....	94
Галерија.....	94
Медији	97
Камера.....	97
Фотографисање.....	98
Опције у Камера.....	98
Медиа плејер.....	100
Подешавање телефонског апарата за стриминг сервис.....	100
Радио.....	101

Подешавање и меморисање радио станица	102
Коришћење радио пријемника.....	102
Диктафон	103
Снимање	103
Листа снимака	104
Роковник.....	104
Аларм.....	104
Када истекне време подешено за аларм.....	105
Календар	105
Унос напомене у календар.....	106
Када Вас телефонски апарат упозорава алармом на напомену.....	108
Листа обавеза.....	108
Напомене.....	109
Синхронизација.....	110
Синхронизација са телефонског апарата.....	110
Подешавања за синхронизацију са Вашег телефонског апарата.....	111
Синхронизација са компатибилног РС рачунара.....	112
Web	112
Основни кораци за приступ и коришћење сервиса	113
Подешавање телефонског апарата за неки сервис.....	113
Успостављање везе са неким сервисом	113
Претраживање страна неког сервиса.....	114
Употреба тастера телефонског апарата у току претраживања.....	115
Опције у току претраживања	115
Директно позивање	116
Кеш меморија.....	116
Раскидање везе са сервисом.....	117

Подешавање изгледа претраживача.....	117
Кукице.....	118
Адресе (букмарк ознаке).....	118
Примање адресе (букмарк ознаке)	119
Преузимање	119
Сервисни пријем.....	120
Подешавање сервисног пријема	121
Сигурност, заштита претраживача	121
Заштитни модул.....	122
Сертификати.....	122
Дигитални потпис.....	124
SIM сервиси	125
Унос бројева	126
6. Комуникација са РС рачунаром	127
PC Suite	127
(E)GPRS, HSCSD и CSD	129
Коришћење комуникационих програма за пренос података.....	129
7. Информације о батерији.....	130
Пуњење и пражњење	130
ЧУВАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ.....	132
ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ У ВЕЗИ БЕЗБЕДНОСТИ.....	134

РАДИ СОПСТВЕНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Прочитајте ове једноставне смернице. Њихово непоштовање може да буде опасно или противно закону. За више информација, прочитајте комплетно упутство за корисника.

УКЉУЧИТЕ КАДА ЈЕ БЕЗБЕДНО

Не укључујте телефон ако је забрањена употреба бежичних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА ЈЕ НА ПРВОМ МЕСТУ

Придржавајте се свих локалних закона. У току вожње нека Вам руке буду слободне за управљање моторним возилом. Ваша првенствена брига док управљате моторним возилом треба да је безбедност саобраћаја.

СМЕТЊЕ

Сви бежични телефони могу да буду подложни сметњама које утичу на радне карактеристике.

ИСКЉУЧИТЕ У БОЛНИЦАМА

Придржавајте се свих ограничења. Искључите телефон у близини медицинске опреме.

ИСКЉУЧИТЕ У АВИОНУ

Придржавајте се свих ограничења. Бежични апарати могу да проузрокују сметње у авиону.

ИСКЉУЧИТЕ ПРИ ТОЧЕЊУ ГОРИВА

Не користите телефон на местима за точење горива. Не користите га у близини горива или хемикалија.

ИСКЉУЧИТЕ У БЛИЗИНИ МЕСТА МИНИРАЊА

Придржавајте се свих ограничења. Не користите телефон на местима где се одвија минирање.

УПОТРЕБЉАВАЈТЕ РАЗУМНО

Апарат користите само у нормалном положају онако како је објашњено у документацији производа. Не додирујте непотребно антену.

КВАЛИФИКОВАНИ СЕРВИС

Овај производ смеју да инсталирају или да поправљају само квалификоване особе.

ПРОШИРЕЊА И БАТЕРИЈЕ

Употребљавајте само одобрена проширења и батерије. Не прикључујте некомпатибилне производе.

ОТПОРНОСТ НА ВОДУ

Ваш телефон није водоотпоран. Одржавајте га сувим.

РЕЗЕРВНЕ КОПИЈЕ

Правите резервне копије или имајте на папиру све важне податке који се налазе у телефону.

ПРИКЉУЧИВАЊЕ НА ДРУГЕ АПАРАТЕ

Код прикључивања на ма који други апарат, прочитајте безбедносне инструкције у упутству за корисника датог апарата. Не прикључујте некомпатибилне производе.

ХИТНИ ПОЗИВИ

Проверите да је телефон укључен и да је на мрежи. Притисните тастер **Заврши** потребан број пута (на пример да бисте прекинули везу, изашли из менија и сл.) да обришете садржај екрана. Притисните и држите централни селекциони тастер, унесите број за хитне позиве, па притисните **позивни тастер**.

Ако је тастатура закључана, прво је откључајте. Дајте своју локацију. Не прекидајте везу све док Вам се то не допусти.

Опште информације

■ О Вашем уређају

Бежични уређај описан у овом Упутству је одобрен за коришћење у EGSM 900, GSM 1800 и GSM 1900 комуникационим мрежама. Обратите се свом провајдеру сервиса за детаљније информације о мрежама.

При коришћењу функција овог уређаја, придржавајте се свих закона и поштујте приватност и легитимна права других особа.

Упозорење: Да би могла да се користи било која функција овог апарата, осим будилника, апарат мора да буде укључен. Не укључујте овај апарат када употреба бежичног апарата може да проузрокује сметње или опасност.

Ваш апарат и његова проширења садрже ситне делове. Држите их ван дохвата деце.

Могућност набавке одобрених проширења проверите код свог дистрибутера. Када искључујете кабл за напајање било ког проширења, ухватите и вуците утикач, а не кабл.

Заједничка меморија

Наредне функције овог телефонског апарата могу да деле меморију: контакти, текстуалне и мултимедија поруке, имејл поруке, гласовне команде, SMS листе доставе, календар и обавезе. Коришћење сваке од ових функција

смањује количину меморије која преостаје за остале функције које деле меморију. Ово је посебно критично при интензивном коришћењу неких функција (мада неке функције, поред меморије коју деле са осталим функцијама, могу имати и одређену количину меморије додељене само њима). На пример, меморисање великог броја мултимедија порука може заузети комплетну заједничку меморију, па ће телефон пријавити да је меморија испуњена. У том случају, пре наставка рада, обришите неке садржаје или податке у функцијама које користе заједничку меморију.

Имајте на уму да датотеке у галерији користе другу меморију; за даље информације видите [Галерија](#) на страници 94.

■ Приступне шифре

- **Сигурносна шифра (5 до 10 цифара):** Сигурносна шифра Вам помаже у заштити Вашег телефонског апарата од неовлашћене употребе. Ова шифра се добија са телефонским апаратом. Фабрички подешена шифра је 12345.

Да промените ову шифру и подесите телефон да је захтева, видите део [Подешавање заштите](#) на страници 93.

- **PIN шифра (4 до 8 цифара):** PIN (Personal Identification Number или Лични идентификациони број) шифра штити Вашу SIM картицу од неовлашћеног коришћења. Ова шифра се добија са SIM картицом. Ако активирате функцију *Zahtev za PIN šifrom* у оквиру менија *Podešavanje zaštite*, унос шифре ће се тражити код сваког укључивања телефона.

Ако три пута заредом унесете неисправну PIN шифру, SIM картица се блокира. Унесите PUK шифру па притисните **OK**. Унесите нову PIN шифру па притисните **OK**. Унесите нову шифру поново, па притисните **OK**.

- **PIN2 шифра (4 до 8 цифара):** Ова шифра се евентуално испоручује уз SIM картицу и неопходна је за приступ одређеним функцијама, као што су бројачи импулса.
- **PUK и PUK2 шифре (8 цифара):** PUK (Personal Unblocking Key, Лична шифра за деблокаду) шифра је неопходна за измену блокиране PIN шифре. PUK2 шифра је потребна за промену блокиране PIN2 шифре.
- **Шифра забране позива (4 цифре):** Ова шифра је потребна за коришћење функције *Usluga zabrane poziva* у оквиру менија *Podešavanje zaštite*.
- **PIN шифра модула и потписни PIN:** PIN шифра модула је неопходна за приступање подацима у заштитном модулу (видите страницу [122](#)).

Потписни PIN је неопходан за (електронски) дигитални потпис (видите страницу [124](#)).

■ Мрежни сервиси

Да бисте користили овај телефон, неопходна је услуга провајдера бежичне телефоније. Рад многих функције овог апарата зависи од функција бежичне комуникационе мреже. Ове мрежне сервисе не нуде све мреже или је за њихово коришћење неопходан посебан договор са провајдером сервиса. Од провајдера сервиса ћете добити додатна упутства за њихово коришћење као и начин тарифирања. Неке комуникационе мреже могу да имају ограничења

која утичу на коришћење мрежних сервиса. На пример, неке мреже можда не подржавају све карактере карактеристичне за језик и услуге.

Провајдер сервиса може да захтева да се неке функције овог апарата онемогуће или да се не активирају. У том случају, оне се неће појављивати у менију апарата. Обратите се свом провајдеру сервиса за детаљније информације.

Овај апарат подржава WAP 2.0 протоколе (HTTP и SSL) преко TCP/IP протокола.

За неке функције овог апарата, као што су мултимедија поруке и Интернет сервиси, неопходно је да комуникациона мрежа подржава те технологије.

■ Сервис конфигурационих подешавања

Да бисте користили неки од мрежних сервиса, као што су мобилни Интернет сервис, MMS или Синхронизација, потребно је да у свој телефон унесете адекватна подешавања. Параметре, подешавања, можете примати директно као конфигурациону поруку и онда их само сачувати у апарат. Провајдер сервиса Вам може дати PIN који је потребан за меморисање ових подешавања. За додатне информације о доступности ових подешавања, обратите се свом оператору мреже, провајдеру сервиса или најближем овлашћеном Nokia дистрибутеру, или посетите Nokia веб сајт на адреси <www.nokia.com/support>.

Кад примите конфигурациону поруку, на екрану се приказује *Podeš. konfig. su primljena*. Да погледате подешавања која сте примили, притисните **Prikaži**.

- Да примљена подешавања сачувате, притисните **Sačuvaj**. Ако телефон прикаже **Unesi PIN podešav.:**, унесите PIN шифру за дата подешавања па притисните **OK**. Изаберите да ли желите или не да се та подешавања поставе као примарна, подразумевана. У вези PIN шифре, обратите се провајдеру сервиса који је послао подешавања.
- Да одбаците примљена подешавања, притисните **Odbaci**.

Да погледате и измените подешавања, видите [Подешавања конфигурације](#) на страници [91](#).

■ Преузимање садржаја и апликација

У свој телефонски апарат можете преузимати нове садржаје, нпр. теме, мелодије и видео снимке (мрежни сервис).

1. Изаберите функцију преузимања, рецимо из менија **Galerija**. За начин приступа функцији преузимања, погледајте опис одговарајућег менија. Приказује се листа адреса (букмарк ознака). Изаберите **Još adresa** ако желите да видите адресе које су Вам на располагању у менију **Web**.
2. Изаберите адресу стране претраживача којој желите да приступите. Ако повезивање не успе, промените активни скуп подешавања везе у менију **Web** и покушајте поново. Пратите упутства која даје сам сервис.

Који су Вам сервиси на располагању, као и за цене и претплату, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса.

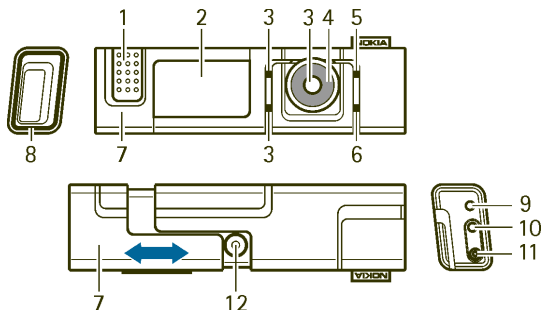
У апарат су можда унете адресе, бумкарк ознаке, неких сајтова који нису повезани са Nokiom. Nokia не одобрава нити гарантује за ове сајтове. Ако се одлучите да им приступите, потребно је да предузмете сву предострожност у смислу безбедности и садржаја као и за било који други Интернет сајт.

■ Nokia подршка на Интернету

Посетите <www.nokia.com/support> или свој локални Nokia веб сајт за најновију верзију овог упутства, за додатне информације, преузимања и сервисе за свој Nokia апарат.

1. Ваш телефонски апарат

■ Тастери и конектори

1. Звучница

2. Екран и огледало

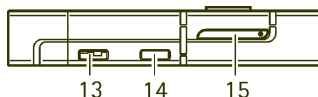
3. Горњи селекциони тастер, доњи селекциони тастер, централни селекциони тастер

Функција ових тастера зависи од текста који се приказује поред њих на екрану. Видите [Пасивни режим рада](#) на страници 22.

4. Navi™ точкић

Точкић се користи за кретање по словној траци при уношењу текста и бројева, за прелиставање разних листа и за прелиставање порука. Видите и део [Коришћење точкића](#) на страници 21.

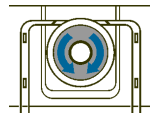
5. Тастер **"заврши"** прекида успостављену везу. **Издазак из било које функције** Притисните и држите тастер **"заврши"** да укључите или да искључите телефонски апарат.
6. **Позивни тастер** бира телефонски број и одговара на долазни позив. У пасивном режиму, приказује листу претходно бираних бројева.
7. **Quick slide клизач**, отварањем клизача се одговара на долазни позив, укључује осветљење екрана и отвара објектив камере, а затварањем клизача се завршава позив.
8. **Пулсирајући светлосни индикатор**
9. **Микрофон**
10. **Конектор за проширења** служи за прикључивање, рецимо, слушалица.
11. **Конектор пуњача**
12. **Објектив камере**

13. **Звучник**
14. **Инфрацрвени (ИЦ) порт**
15. **SIM фиочица**

■ Коришћење точкића

Точкић можете да користите да, рецимо, унесите карактере, да се крећете по разним листама, као и да прелиставате поруке.

Точкић користите тако што га okreћете у смеру кретања казаљке на сату, или у супротном смеру.

Централни селекциони тастер се налази у средини точкића.

На пример, у пасивном режиму точкић можете да користите на следећи начин:

- Притисните и држите централни селекциони тастер да унесете неки телефонски број.

Окрећите точкић да дођете до жељене цифре у словној траци која се приказује у дну екрана, па притисните **Izaberi**. Поновите ово за остале цифре телефонског броја.

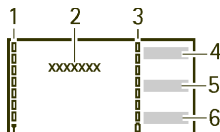
Да позовете тај број телефона, притисните **позивни тастер**, или притисните **Opcije** па изаберите **Poziv**.

Да тај телефонски број сачувате уз неко име, притисните **Opcije**, изаберите **Sačuvaj**, изаберите на словној траци једно по једно слово жељеног имена, притисните **Opcije** и изаберите **Prihvati**.

■ Пасивни режим рада

Када је телефонски апарат спреман за употребу а нисте унели ниједан карактер, апарат се налази у пасивном режиму рада.

1. Приказује јачину сигнала целуларне мреже на Вашој тренутној локацији. Што је стубић виши, сигнал је јачи.
2. Приказује назив комуникационе мреже или лого оператора мреже што означава у којој се целуларној мрежи телефонски апарат тренутно користи.
3. Приказује ниво напуњености батерије. Што је стубић виши, више је енергије у батерији.
4. Горњи селекциони тастер у пасивном режиму је **Favoriti**.

Притисните **Favoriti** да видите функције у листи личних пречица. Изаберите неку функцију да је активирате. На пример, изаберите **Jač. tona** и поставите основну јачину звука за свој телефон.

Притисните **Опције** па изаберите:

- **Изабери опције**, да видите листу расположивих функција које можете додати.

Дођите до жељене функције и притисните **Означи** да је додате у листу пречица. Да уклоните неку функцију из листе, притисните **Уклони**.

- **Organizuj**, да реорганизујете функције у листи личних пречица. Изаберите жељену функцију, притисните **Premesti**, па затим изаберите где желите да преместите дату функцију.

5. Централни селекциони тастер у пасивном режиму је **Meni**.
 6. Доњи селекциони тастер у пасивном режиму може да буде **Kontakti** за приступ менију **Kontakti**, посебни тастер оператора комуникационе мреже за приступ његовој почетној страни или тастер за приступ некој одређеној функцији коју сте сами изабрали у менију **Доњи селекциони тастер**.
Видите **Доњи селекциони тастер** на страници 78.
- Видите и део **Основни индикатори** на страници 24.

Позадина и заштита екрана (скрин сејвер)

Свој телефон можете подесити да у пасивном режиму приказује неку слику као позадину (тапет) као и неку заштиту екрана (скрин сејвер). Видите **Подешавање екрана** на страници 75.

Уштеда енергије

Ради уштеде енергије, осветљење екрана и тастера се искључује после истека одређеног временског периода. Пулсирајући светлосни индикатор означава да је телефонски апарат укључен. Првим притиском неког тастера укључује се осветљење екрана.

Деактивирање пулсирајућег светлосног индикатора (**Svetlosni efekti**) такође и штеди енергију. Видите **"Начини рада"** на страници 72.

Основни индикатори

Примили сте једну или више текстуалних или мултимедија порука. Видите [Читање и одговарање на SMS поруку или SMS имејл](#) на страници 47 или [Читање и одговарање на мултимедија поруку](#) на страници 54.

Тастатура телефонског апарата је закључана. Видите [Закључавање тастатуре \(Заштита тастатуре\)](#) на страници 26.

Телефонски апарат не звони на долазни позив или текстуалну поруку када је *Upoz. na dol. poziv* постављено на *Isključeno* и *Ton upozor. poruke* постављено на *Isključeno*. Видите [Подешавање тонова](#) на страници 74.

Аларм постављен на *Uključi*. Видите [Аларм](#) на страници 104.

Овај индикатор се приказује у горњем левом делу екрана када је за статус (E)GPRS везе одабрано *Stalna veza*, а (E)GPRS сервис је на располагању. Погледајте део [\(E\)GPRS веза](#) на страници 85.

Овај индикатор се приказује у горњем левом делу екрана када је успостављена (E)GPRS веза. Видите [\(E\)GPRS веза](#) на страници 85 и [Претраживање страна неког сервиса](#) на страници 114.

(E)GPRS веза се задржава (ставља на чекање), на пример, у случају долазног или одлазног позива у току (E)GPRS везе. Овај индикатор се приказује у горњем десном делу екрана.

- Bluetooth бежична технологија индикатор. Видите [Bluetooth бежична технологија](#) на страници 80.
 - Индикатор инфрацрвене везе; видите део [Инфрацрвена веза](#) на страници 82.
 - Сви Ваши позиви су преусмерени на други број; *Preusmeri sve govorne pozive*. Ако поседујете две телефонске линије, индикатор преусмеравања за прву линију је а за другу линију . Видите [Подешавање позива](#) на страници 87.
 - 1 или 2** Ако имате две телефонске линије, одговарајућа иконица означава ону која је изабрана. Видите [Подешавање позива](#) на страници 87.
 - Звучник је активиран; видите [Опције у току позива](#) на страници 34.
 - Позиви су ограничени на затворену групу корисника. Видите [Подешавање заштите](#) на страници 93.
 - Одабран је временски ограничен начин рада. Видите [Начини рада](#) на страници 72.
 - Слушалице, хендсфри, адаптер за слушни апарат (лупсет) или неко слично проширење је прикључено на телефон.
- Да телефон подесите тако да у пасивном режиму приказује време и датум, видите [Подешавања времена и датума](#) на страници 77.

■ Закључавање тастатуре (Заштита тастатуре)

Тастатуру можете да закључате да бисте спречили нехотично притискање тастера.

Притисните **Meni** или **Otključaj**, па затим **позивни тастер** у року од 1,5 секунде да откључате или закључате тастатуру. Ако је *Zaštita tastature* подешена на *Uključena*, притисните **Otključaj** и унесите сигурносну шифру.

Долазне позиве примате нормално. Када завршите или одбаците позив, тастатура ће се аутоматски поново закључати.

За *Autom. zaštita tast.* и *Zaštita tastature*, видите [Подешавање телефона](#) на страници [89](#).

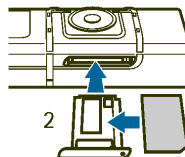
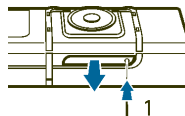
Напомена: Када је заштита тастатуре постављена, могући су позиви броја службе помоћи који је програмиран у Вашем телефону (на пр. 911, 112 или други званични број службе помоћи). За даље информације, видите део [Хитни позиви](#) на страници [137](#).

2. За почетак

■ Инсталисање SIM картице

Држите све SIM картице и алат за ослобађање SIM картице ван дохвата деце. За расположивост и информације о начину коришћења сервиса SIM картице, обратите се продавцу своје SIM картице. То може бити провајдер сервиса, оператор телекомуникационе мреже или неки други субјекат.

Да отворите фиочицу SIM картице, користите алат (отварач) који се добија са телефоном, или спајалицу максималне дебљине од 0,9 мм. Да ослободите фиочицу SIM картице, гурните отварач или спајалицу у отвор за ослобађање као што је приказано на слици (1). Убаците SIM картицу у држач тако да су златни контакти картице окренути надоле. Убаците фиочицу SIM картице (2).

■ Пуњење батерије

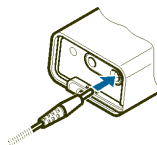

Упозорење: Користите искључиво батерије, пуњаче и проширења која је Nokia одобрила за овај дати модел. Употреба било којих других типова може поништити одобрење или гаранцију, а може бити и опасна.

Овај уређај има унутрашњу пуњиву батерију која се не може вадити. Не покушавајте да вадите батерију из уређаја пошто га тако можете оштетити. Nokia препоручује да телефон однесете у најближи овлашћени сервис ради замене батерије.

Проверите број модела сваког пуњача пре његове употребе са овим уређајем. Овај уређај је намењен за употребу са напајањем из AC-1, ACP-7, ACP-8, ACP-12, LCH-8, LCH-9 или LCH-12 пуњача.

1. Утакните проводник пуњача у утичницу на доњој страни телефонског апарата.
2. Укључите пуњач у зидну утичницу наизменичног напона. Ако је телефонски апарат укључен, на кратко се испишује текст *Punjenje*. Уколико је батерија потпуно празна, проћи ће неколико минута пре него што се на екрану појави индикатор пуњења и пре него што се може остварити било каква веза.

Телефонски апарат можете да користите док је пуњач прикључен.

Време пуњења зависи од пуњача који се користи. На пример, пуњење батерије AC-1 пуњачем траје до 1 сат и 30 минута када је телефон у пасивном режиму.

■ Укључивање и искључивање телефонског апарата

Упозорење: Не укључујте телефон ако је забрањена употреба бежичних телефона или ако њихова употреба може да проузрокује сметње или опасност.

Притисните и држите тастер "заврши" док се телефон не укључи, односно искључи.

Ако апарат прикаже поруку *Ubaci SIM karticu* мада је SIM картица правилно убачена, или *SIM kartica nije podržana*, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса. Ваш телефонски апарат не подржава 5 волтске SIM картице и потребно је картицу заменити.

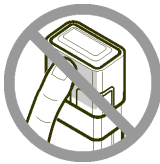
Ако телефон затражи PIN шифру или заштитну шифру, на словној траци дођите до одговарајуће цифре, па притисните **Izaberi**. Поновите ово за остале цифре шифре. Ако унесете погрешан карактер, притисните **Obriši** да га обришете. Притисните **Opcije** па изаберите *Prihvati*.

Видите и *Zahtev za PIN šifrom* у оквиру **Подешавање заштите** на страници 93 и **Приступне шифре** на страници 14.

■ Нормалан радни положај

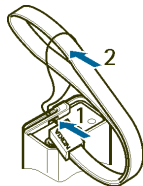
Ваш телефон има унутрашњу антену. Користите телефон само у његовом нормалном радном положају.

Напомена: Као и код сваког другог радио предајника, не додирујте непотребно антену када је апарат укључен. Додиривање антене утиче на квалитет везе и може да доведе до рада апарата на вишем енергетском нивоу него што би иначе било потребно. Избегавањем додиривања зоне антене у току рада апарата побољшава се ефикасност антене и трајање батерије.

■ Стављање трачице за ношење око руке

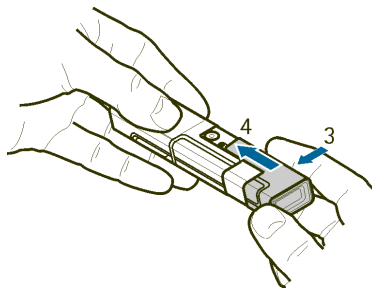
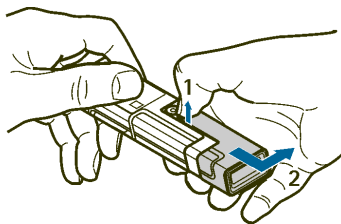
Упертлајте трачицу како је приказано на слици, па је затегните.

■ Скидање и замена Quick slide клизача

Quick slide клизач се скида само да би се видела номенклатурна налепница телефона или ради чишћења телефона.

- Да скинете клизач, ноктом одигните ивицу клизача као што је приказано на слици (1) док се клизач не ослободи. Погурајте га као што је приказано на слици (2) да га скинете. Избегавајте додиривање објектива камере.
- Да замените Quick slide клизач, подесите телефон и клизач као што је приказано на слици (3), па га погурајте улево док не упадне у своје лежиште (4).

3. Функције позива

■ Позивање

1. Притисните и држите централни селекциони тастер у пасивном режиму, па унесите телефонски број, укључујући и позивни број (мрежне групе). Да унесете телефонски број, дођите до одговарајуће цифре на словној траци, па притисните **Izaberi**. Поновите ово за остале цифре телефонског броја. Ако унесете погрешан карактер, притисните **Obriši** да га обришете.

За међународне позиве, унесите + за излаз у међународни саобраћај, затим унесите позивни број државе, позивни број подручја (мрежне групе) без почетне 0, и телефонски број претплатника.

2. Притисните **позивни тастер** да тај број позовете.
3. Притисните тастер **"заврши"** да везу завршите, или да одустанете од успостављања везе.

Видите и део [Опције у току позива](#) на страници [34](#).

Позивање користећи контакте

За тражење имена/телефонских бројева меморисаних у оквиру *Kontakti*, видите [Тражење неког контакта](#) на страници [62](#). Притисните **позивни тастер** да тај број позовете.

Позивање претходно бираног броја

У пасивном режиму, притисните **позивни тастер** једном да приступите листи последњих 20 бројева које сте позивали или покушали да позовете. Дођите

до жељеног телефонског броја или до имена, па притисните **позивни тастер** да тај број позовете.

Позивање Ваше говорне поште

У пасивном режиму, притисните и држите централни селекциони тастер, изаберите 1, па притисните **позивни тастер**. Видите и део **Говорне поруке** на страници 56.

Када примите говорну поруку, у врху екрана ће се приказати иконица (мрежни сервис). Притисните **Slušaj** да позовете број своје говорне поште.

Позивање другог броја у току везе (мрежни сервис)

У току позива, притисните **Opције** и изаберите **Novi poziv**. Унесите телефонски број, или притисните **Opције** па изаберите **Nadi** да жељени телефонски број потражите у контактима. Притисните **Pozovi** или **позивни тастер**. Први позив се задржава, ставља на чекање. За прелазак са једног позива на други, притисните **позивни тастер**.

■ Пријем или одбијање долазног позива

Употребите клизач или притисните **позивни тастер** да одговорите на долазни позив. Ако желите да искључите тон звона, притисните **Tišina**.

Да позив одбаците, притисните тастер "заврши". Одбачени позив ће бити преусмерен ако сте активирали функцију **Preusmeri ako je zauzeto**. Видите **Подешавање позива** на страници 87.

Позив на чекању

У току активног позива можете да одговарате на други долазни позив ако сте активирали функцију *Poziv na čekanju* у оквиру менија *Podešavanje poziva* (мрежни сервис). Да одговорите на позив на чекању, притисните **Odgovori** или **позивни тастер**. Први позив се задржава, ставља на чекање.

■ Опције у току позива

Многе опције које можете користити у току активне везе су мрежни сервиси. За расположивост, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

У току позива можете да притиснете **Опције** за неке од наредних функција:

- *Jačina tona, Isključi mikrofona* или *Uključi mikrofona, Kontakti, Meni, Snimi*, као и мрежни сервиси *Odgovori* и *Odbaci, Zadrži* или *Preuzmi, Novi poziv, Završi poziv, Završi sve pozive*.
- *Zaključaj tastaturu*, да активирате закључавање тастатуре.
- *Pošalji DTMF*, да пошаљете DTMF тонске секвенце као, на пример, приступне шифре, лозинке, или бројеве банковних рачуна (мрежни сервис). DTMF систем користе сви телефони са могућношћу тонског бирања. Унесите DTMF секвенцу или је потражите у *Kontakti* на притисните **DTMF**. Имајте на уму да DTMF низ може да садржи и карактер "w" за чекање и карактер "p" за паузу.

Савет: Да телефон брзо пребаците у режим уноса цифара у току позива, притисните и држите централни "меки" тастер.

- *Zameni* се користи за прелазак са активног на позив на чекању и обратно, а *Prebaci* за повезивање позива на чекању и активног позива уз сопствени излазак из везе (мрежни сервис).
- *Konferencija*, да позовете и укључите у везу још неког учесника (мрежни сервис).
- *Privatan poziv*, да обавите приватни разговор са неким од учесника конференцијског позива (мрежни сервис).
- *Poboljšanje zvuka*, да измените аудио карактеристике како би се остварила боља чујност у бучним срединама.
- *Unos brojeva*, да унесете неки број, ако је то потребно у току позива.
- *Zvučnik*, да користите интегрисани звучник у току позива као хендсфри функцију свог телефонског апарата.

Напомена: Не држите апарат уз ухо када је активиран звучник пошто звук може бити прегласан.

Да бисте активирали/деактивирали звучник, изаберите *Zvučnik/Telefon*, или притисните *Zvučnik*, односно *Hendset*. Звучник се аутоматски деактивира када прекинете везу или покушај успостављања везе, или када на телефон прикључите хендсфри комплет или слушалице.

Ако сте на телефон прикључили компатибилни хендсфри комплет или слушалице, *Telefon* се у листи опција замењује са *Hendsfri* или *Slušalice*, а селекциони тастер *Hendset* са *Hendsf.*, односно са *Slušalice*.

■ Писање текста

Када пишете неки текст, рецимо, неку поруку, слова, бројеве и специјалне карактере можете да унесите тако што ћете их бирати на словној траци која се приказује у дну екрана. Дођите до жељеног карактера и притисните **Izaberi**.

Да убрзате бирање карактера, можете користити методу која се зове интуитивни распоред карактера којом се најчешће коришћени карактери постављају на почетак листе карактера. Који ће карактери бити понуђени интуитивним распоредом зависи од претходно одабраних карактера. Ако не користите методу интуитивног распореда, карактери се приказују по абecedном реду.

Расположиви карактери зависе од језика који је одабран у менију *Jezik telefona*; видите део **Подешавање телефона** на страници 89.

Поред избора карактера, словну траку можете користити и за следеће радње:

- Да укључите интуитивни распоред карактера, изаберите . Да искључите интуитивни распоред карактера, изаберите .

Када је интуитивни распоред карактера активиран, у врху екрана се приказује а претпостављени карактери су плави.

- Да померите курсор када се он налази у унетом тексту или броју, изаберите и okreћите точкић. Да наставите писање, притисните **Nastavi**.
- Да унесете размак, изаберите раставницу (размак) на словној траци.
- Да унесите велика слова, изаберите .
- Да унесите мала слова, изаберите .

- Да уносите слова са акцентом, дијакритике, изаберите **def**
- Да уносите бројеве, изаберите **123**.
- Да уносите специјалне карактере, изаберите **714**

Неке од ових функција можете реализовати и тако што ћете притиснути **Опције** па изабрати жељену опцију.

По потреби, да прихватите написани текст или број, притисните **Опције** па изаберите *Prihvati*.

Савети за писање текста

Наредне опције могу бити на располагању за унос текста:

- Да обришете карактер лево од курсора, притисните **Обриши**. Притисните и држите **Обриши** да карактере обришете брже.
Да у току писања поруке обришете све карактере одједном, притисните **Опције** па изаберите *Obriši tekst*.
- Да подесите бирач карактера тако да прелази на први карактер у словној траци када точкић окренете удесно на крају словне траке (или на последњи карактер када точкић окренете улево на почетку словне траке), притисните **Опције** па изаберите *Kružno kret. je uklj.*
- Да за унос текста промените језик у односу на онај који је изабран у менију *Podešavanja jezika* (видите страницу 89), притисните **Опције**, изаберите *Jezik za pisanje*, па затим и жељени језик.

4. Коришћење менија

Ваш телефон нуди широки дијапазон функција које су груписане у меније. Већину функција менија прате кратки текстови упутства, помоћи. Да бисте погледали текст упутства, дођите до жељене функције менија и сачекајте петнаестак секунди.

Текст помоћи се може укључити или искључити преко *Помоћна објашњења* у оквиру менија *Пodešavanje telefona*; видите страницу 89.

■ Приступ некој функцији менија

1. Притисните **Meni** у пасивном режиму.
2. Користећи тачкић дођите до жељеног главног менија, рецимо до *Podešavanje*, па притисните **Izaberi** да га отворите.
3. Ако дати мени садржи подменије, изаберите онај који желите, на пример *Podešavanje poziva*.

Ако и одабрани подмени садржи даље подменије, рецимо *Aut. ponavlj. biranja*, поновите исту процедуру.

4. Изаберите жељено подешавање.

Притисните **Nazad** да се вратите на претходни ниво менија, односно **Izadi** или тастер "заврши" да изађете из менија.

■ Списак функција менија

1. Poruke

1. Kreiraj poruku
 1. Tekstualna poruka
 2. Multimedij. poruka
2. Prijem
3. Slanje
4. Poslate poruke
5. Sačuvane stavke
 1. Tekstualne poruke
 2. Multimedij. poruke
6. Govorne poruke
 1. Preslušaj govorne poruke
 2. Broj govorne pošte
7. Info poruke
 1. Info servis
 2. Teme
 3. Jezik
 4. Info teme sačuvane u SIM kartici
 5. Čitaj¹

8. Servisne komande
9. Brisanje poruka
10. Podešavanje poruka
 1. Tekstualne poruke
 2. Multimedij. poruke
 3. Ostala podešavanja
11. Brojač poruka
 1. Poslatih poruka
 2. Primljenih poruka
 3. Poništi brojače

2. Kontakti

1. Nađi
2. Dodaj novi kontakt
3. Obriši
4. Kopiraj
5. Podešavanja
 1. Memorija u upotrebi
 2. Pregled kontakata
 3. Stanje memorije
6. Govorni nadimci

1. Овај мени се приказује једино ако је примљена нека инфо порука.

7. Info brojevi¹
8. Brojevi servisa¹
9. Moji brojevi¹
10. Grupe pozivača¹

3. Liste poziva

1. Propušteni pozivi
2. Primljeni pozivi
3. Pozivani brojevi
4. Obriši liste zadnjih poziva
 1. Sve
 2. Propuštene
 3. Primljene
 4. Pozivane
5. Trajanje poziva
 1. Trajanje posl. poziva
 2. Primljeni pozivi
 3. Odlazni pozivi
 4. Trajanje svih poziva
 5. Poništi merače
6. Merač GPRS podataka
 1. Poslato u posl. sesiji

2. Primlj. u posl. sesiji
3. Ukup. poslato podat.
4. Ukupno primlj. podat.
5. Obriši merače
7. Merač trajanja GPRS veze
 1. Traj. poslednje sesije
 2. Trajanje svih sesija
 3. Obriši merače
8. Pozicioniranje

4. Podešavanja

1. Načini rada
 1. Opšti
 2. Nečujan
 3. Sastanak
 4. Teren
 5. Pejdzher
2. Teme
 1. Izaberi temu
 2. Preuzimanja tema
3. Podešavanje tonova
 1. Upoz. na dol. poziv
 2. Melodija

1. Приказује се само ако то подржава SIM картица. За расположивост, распитајте се код свог оператора мреже или провајдера сервиса. Ако нека од ставки није подржана, сходно томе се мењају и редни бројеви менија који следе.

- 3. Jačina zvona
- 4. Vibracija
- 5. Ton upozor. poruke
- 6. Tonovi tastature
- 7. Tonovi upozorenja
- 8. Osvetljenje maske
- 9. Upozoravaj na
- 4. Podešavanja svetla
- 5. Podešavanje ekrana
 - 1. Pozadina
 - 2. Kolor šeme
 - 3. Logo operatora
 - 4. Zaštita ekrana
- 6. Podešavanja vremena i datuma
 - 1. Sat
 - 2. Datum
 - 3. Autoažur. vrem. i dat.
- 7. Lične prečice
 - 1. Donji selekc. taster
 - 2. Komande glasom
- 8. Povezivanje
 - 1. Bluetooth
 - 2. Infracrveno (IC)
- 3. GPRS
- 9. Podešavanje poziva
 - 1. Poboljšanje zvuka
 - 2. Preusmerenje
 - 3. Aut. ponavlj. biranja
 - 4. Poziv na čekanju
 - 5. Izveštaj po pozivu
 - 6. Šalji moj identitet
 - 7. Linija za odl. pozive¹
- 10. Podešavanje telefona
 - 1. Podešavanja jezika
 - 2. Stanje memorije
 - 3. Autom. zaštita tast.
 - 4. Zaštita tastature
 - 5. Informacija o ćeliji
 - 6. Pozdravna poruka
 - 7. Izbor operatora
 - 8. Potvr. akc. SIM serv.
 - 9. Pomoćna objašnjenja
 - 10. Ton pri uključenju
- 11. Podešavanje proširenja²
 - 1. Slušalice
 - 2. Hendsfri

1. За расположивост, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.
 2. Овај мени се приказује једино ако је неко компатибилно проширење које је на располагању за овај модел телефона тренутно прикључено или раније било прикључено на телефон.

- 3. Loopset
- 4. Punjač
- 12. Podešavanja konfiguracije
 - 1. Uobič. podešavanja
 - 2. Aktiviraj uobičaj. u svim aplikacijama
 - 3. Preferencijalna pristupna tačka
 - 4. Podešavanja lične konfiguracije
- 13. Podešavanje zaštite
 - 1. Zahtev za PIN šifrom
 - 2. Usluga zabrane poziva
 - 3. Fiksno biranje
 - 4. Zatv. grupa korisnika
 - 5. Stepen zaštite
 - 6. Pristupne šifre
- 14. Vрати fabrička podešavanja

5. Galerija

- 1. Fotografije
- 2. Video snimci
- 3. Teme
- 4. Slike
- 5. Melodije
- 6. Audio snimci

6. Mediji

- 1. Kamera
- 2. Media plejer
 - 1. Otvori Galeriju
 - 2. Adrese
 - 3. Idi na adresu
 - 4. Preuzimanja medija
 - 5. Podešav. streaminga
- 3. Radio
- 4. Diktafon
 - 1. Snimi
 - 2. Lista snimaka
 - 3. Pusti posl. snimljeno
 - 4. Pošalji posl. snimlj.

7. Rokovnik

- 1. Alarm
 - 1. Vreme alarma
 - 2. Ponavljanje alarma
 - 3. Ton alarma
- 2. Kalendar
- 3. Lista obaveza
- 4. Napomene
- 5. Sinhronizacija
 - 1. Sinhronizacija preko servera

2. PC sinhronizaciona podešavanja

8. Web

1. Početna strana
2. Adrese
3. Linkovi za preuzim.
 1. Preuzim. melodija
 2. Preuzimanja slika
 3. Preuzimanja videa
 4. Preuzimanja tema
4. Zadnja web adr.

5. Servisni prijem

6. Podešavanja

1. Podešavanja konfiguracije
 2. Podešavanje izgleda
 3. Podešavanje zaštite
 4. Podešavanje servisnog prijema
7. Idi na adresu
 8. Obriši keš

9. SIM servisi¹

10. Unos brojeva

1. Приказује се једино ако га Ваша SIM картица подржава. Назив и садржај је различит и зависи од SIM картице.

5. Функције менија

■ Порукe

Сервиси размене порука се могу користити једино ако их подржава Ваша комуникациона мрежа или провајдер сервиса (мрежни сервис).

Напомена: Када шаљете поруке, апарат може да прикаже обавештење *Poruka je poslata*. То значи да је апарат послао поруку на број центра за слање порука који је у њему програмиран. То не значи да је порука примљена на жељеној пријемној страни. За више детаља у вези SMS сервиса, обратите се свом провајдеру.

Текстуалне поруке (SMS)

Ваш уређај подржава слање и пријем текстуалних порука које су дуже од уобичајеног ограничења од 160 карактера. Ако је порука, која може да садржи и сличице, дужа од 160 карактера, она ће бити послата као низ од две или више порука (вишеделна порука). Цена се одређује на бази броја потребних стандардних порука за једну вишеделну поруку.

У врху екрана се види индикатор дужине поруке који одбројава уназад од 160. На пример, 10/2 значи да је преостало још 10 карактера да би се текст послао у две поруке. Имајте на уму да специјални карактери (Unicode) као што су č, ć, š, đ, заузимају више места.

Пре првог слања поруке, морате да сачувате подешавања за поруке. Видите [Подешавања текстуалних и SMS имејл порука](#) на страници 58.

Напомена: Графичке поруке могу примати и приказивати једино телефонски апарати који нуде могућности графичких порука.

Функција текстуалних порука користи заједничку меморију; видите [Заједничка меморија](#) на страници 13.

Писање и слање порука

1. Притисните **Мени**, изаберите *Poruke*, *Kreiraj poruku* па *Tekstualna poruka*.
2. Унесите текст поруке. Видите [Писање текста](#) на страници 36. За унос текстуалних шаблона или слика у поруку, видите део [Шаблони](#) на страници 48. Свака графичка порука се састоји од неколико текстуалних порука. Зато слање једне графичке поруке може да кошта више од слања једне текстуалне поруке.
3. Да поруку пошаљете, притисните **позивни тастер** или **Опције**, па изаберите *Pošalji*.

Поруке које пошаљете се чувају у фолдеру *Poslate poruke* ако је за опцију *Sačuvaj posl. poruke* постављено *Da*. Видите [Подешавања текстуалних и SMS имејл порука](#) на страници 58.

4. Унесите телефонски број примаоца или притисните **Опције** па изаберите *Traži* да број телефона потражите у *Kontakti*. Притисните **Опције** па изаберите *Prihvati* да поруку пошаљете.

Опције слања поруке

Пошто сте поруку написали, притисните **Опције**, па изаберите *Опције слања*.

- Да поруку пошаљете већем броју прималаца, изаберите *Pošalji na više*. Пошто сте поруку послали свим жељеним примаоцима, притисните **Završi**. Имајте на уму да се сваком примаоцу шаље засебна порука.
- Да поруку пошаљете као SMS имејл поруку (мрежни сервис), изаберите *Pošalji kao e-mail*.

Унесите имејл адресу примаоца, или је потражите у *Kontakti*, па притисните **ОК**. По жељи, унесите и предмет SMS имејл поруке, па притисните **ОК**.

Унесите текст имејл поруке. Укупан број карактера које можете унети приказује се у горњем десном делу екрана. Имејл адреса и предмет поруке улазе у укупни број карактера.

Видите и део **Шаблони** на страници 48. Сlike се не могу слати у имејл порукама.

Да пошаљете SMS имејл поруку, притисните **Pošalji**. Уколико нисте претходно меморисали параметре за слање SMS имејл порука, телефон ће затражити број имејл сервера.

Да имејл пошаљете, притисните **ОК**.

- Да бисте поруку послали користећи неки од начина слања, изаберите *Način slanja* па затим начин слања који желите да употребите.

За дефинисање начина слања порука, видите **Подешавања текстуалних и SMS имејл порука** на страници 58.

Читање и одговарање на SMS поруку или SMS имејл

Када примите поруку или SMS имејл, приказује се индикатор а иза текста *Primljeno poruka*: број нових порука.

Блинкање иконице означава да је меморија за поруке испуњена. Пре него што будете могли да примате нове поруке, морате избрисати неке старе.

1. Да нову поруку погледате одмах, притисните **Prikaži**, или да је погледате касније, притисните **Izađi**.

Ако је примљено више од једне поруке, изаберите поруку коју желите да прочитате. Непрочитана текстуална порука или SMS имејл је означена са .

2. Док гледате поруку, притисните **Opcije** и изаберите неку опцију, на пример, да обришете, проследите или измените поруку као текстуалну поруку или SMS имејл, преименујете поруку коју читате или да је преместите у неки други фолдер.

Изаберите *Kopiraj u kalendar* да текст на почетку поруке копирате у календар телефона као подсетницу за тај дан.

Изаберите *Detalji poruke* да видите, ако се приказују, име и број телефона пошиљаоца, центар за размену порука који је коришћен као и датум и време пријема поруке.

Изаберите *Uzmi detalje* да из отворене поруке преузмете бројеве, имејл адресе или интернет адресе.

Савет: Док читате поруку, притисните **позивни тастер** да из ње преузмете бројеве, имејл адресе или адресе веб сајтова.

Док читате графичку поруку, изаберите *Sačuvaj sliku* да слику сачувате у фолдер *Šabloni*.

3. Изаберите **Odgovori** да на поруку одговорите. Изаберите тип поруке. Напишите свој одговор. Када одговарате на SMS имејл поруку, прво потврдите или измените имејл адресу и предмет. Затим напишите свој одговор.
4. Да поруку пошаљете, притисните **позивни тастер** или **Opcije**, па изаберите *Pošalji*. Притисните **Opcije** па изаберите *Prihvati* да поруку пошаљете на број који је приказан.

Фолдери Пријем и Послате поруке

Долазне текстуалне и мултимедија поруке телефонски апарат меморише у фолдер *Prijem* а послате текстуалне и мултимедија поруке, у фолдер *Poslate poruke*. Текстуалне поруке су означене са .

Текстуалне поруке које намерава да пошаљете касније можете меморисати у фолдер *Sačuv. tekst. por.*, *Moji folderi* или *Šabloni*.

Шаблони

Ваш телефонски апарат садржи текстуалне шаблоне, означене са , и графичке шаблоне, означене са .

Да приступите листи шаблона, притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, *Sačuvane stavke*, *Tekstualne poruke*, па затим *Šabloni*.

- Да убаците текстуални шаблон у поруку или SMS имејл, или у свој одговор на њих, притисните **Opcije**. Изаберите *Koristi obrazac* па изаберите образац, шаблон, који желите да убаците.

- Да убаците неку слику у текстуалну поруку коју пишете или у свој одговор, притисните **Opcije**. Изаберите *Ubaci sliku* па затим изаберите слику да је видите. Притисните **Ubaci** да слику убаците у своју поруку. Иконица у заглављу поруке означава да је придодата сличица. Број карактера који можете унети у неку поруку зависи од величине саме сличице.

Да бисте погледали текст и слику заједно, притисните **Opcije** па изаберите *Pregled*.

Фолдер Сачуване ставке и Моји фолдери

Да организујете своје поруке, неке од њих можете да пребаците у фолдер *Sačuvane stavke* или да додате нове фолдере за своје поруке.

У току читања поруке, притисните **Opcije**. Изаберите *Premesti*, дођите до фолдера у који желите да преместите поруку и притисните **Izaberi**.

Да додате или да обришете неки фолдер, притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, *Sačuvane stavke*, *Tekstualne poruke* па *Moji folderi*.

- Да додате фолдер када претходно нисте сачували ниједан, притисните **Dodaj**. У супротном, притисните **Opcije** и изаберите *Dodaj folder*.
- Да неки фолдер избришете, дођите до њега, притисните **Opcije** па изаберите *Obriši folder*.

Мултимедија поруке (MMS)

Напомена: Мултимедија поруке могу да примају и приказују једино уређаји који нуде компатибилне могућности мултимедија порука.

Мултимедија порука може да садржи текст, звук и једну слику или један видео снимак. Овај телефон подржава мултимедија поруке величине до 100 кБ. Ако се максимална величина поруке премаши, телефон неће моћи да је прими. Зависно од мреже, евентуално ћете примити текстуалну поруку са Интернет адресом на којој можете да погледате ту мултимедија поруку.

Ако порука садржи неку слику компатибилног формата, телефон је умањује како би се уклопила у површину екрана.

Функција мултимедија порука користи заједничку меморију; видите [Заједничка меморија](#) на страници 13.

Ако је за опцију *Dozv. prijem MMS por.* изабрано *Da* или *U matičnoj mreži*, оператор или провајдер сервиса Вам могу наплаћивати сваку поруку коју примите. Основно подешавање за мултимедија поруке је обично постављено на укључено. Видите [Подешавања мултимедија порука](#) на страници 59.

Сервис мултимедија порука подржава следеће формате:

- Слика: JPEG, GIF, WBMP, BMP и PNG.
- Звук: Скалабилни полифони MIDI (SP-MIDI), AMR аудио и монофони тонови звона.
- Видео снимке 3gp формата са SubQCIF и QCIF резолуцијом слике и AMR аудио записом.

Телефон можда не подржава све варијанте горе поменутих формата. Ако примљена порука садржи компоненте, објекте, неподдржаног формата, оне ће се приказати као име датотеке уз текст: *Format objekta nije podržan.*

Имајте на уму да не можете да примате никакве мултимедија поруке у току позива. Како испорука мултимедија порука може да затаји из бројних разлога, за важне комуникације се не ослањајте искључиво на њих.

Писање и слање мултимедија поруке

За постављање параметара мултимедија порука, видите део [Подешавања мултимедија порука](#) на страници 59. За расположивост сервиса мултимедија порука као и за претплату, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

Заштита ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, мелодија звона и другог садржаја.

1. Притисните **Мени**, изаберите *Poruke*, *Kreiraj poruku* па *Multimedij. poruka*.
2. Унесите текст поруке. Видите [Писање текста](#) на страници 36.
 - Да у поруку убаците неку датотеку, притисните **Опције**, изаберите *Ubaci* па затим изаберите жељену опцију. Опције које су пригушене не можете бирати. Приказаће се листа расположивих фолдера у оквиру *Galerija*. Отворите одговарајући фолдер, дођите до жељене датотеке, притисните **Опције** па изаберите *Ubaci*. Када порука има у прилогу неку датотеку, то је означено називом датотеке у самој поруци. Имајте на уму да у нову поруку не можете да убаците неку тему.

Да текстуалну компоненту померите на почетак или крај (врх или дно) поруке, притисните **Опције** па изаберите *Tekst na vrhu*, односно *Tekst na dnu*.

- Ваш телефон подржава слање и пријем мултимедија порука које садрже више страница (слајдова). Да поруци додате слајд, притисните **Опције**, изаберите *Ubaci*, па затим *Slajd*. Сваки слајд може да садржи текст, једну слику и један аудио снимак.

Ако порука садржи више слајдова, жељени слајд можете да отворите тако што ћете притиснути **Опције** па изабрати *Prethodni slajd*, *Sledeći slajd* или *Lista slajdova*.

Да измените колико се дуго неки слајд приказује у слајд презентацији, притисните **Опције** па изаберите *Tempiranje slajdova*. Да промените подразумевану вредност, видите део *Uobič. temp. slajdova* у оквиру **Подешавања мултимедија порука** на страници 59.

- Да убаците неко име из листе контаката, притисните **Опције**, изаберите редом *Još opcija*, *Ubaci kontakt*, па жељено име.

Да убаците неки телефонски број из листе контаката, притисните **Опције**, изаберите *Još opcija* па *Ubaci broj*.

- Да у поруку убаците неку напомену календара, притисните **Опције**, изаберите *Ubaci*, па *Napomena*.
- Да у поруку убаците неку визиткарту, притисните **Опције**, изаберите *Ubaci*, па *Vizitkarta*.

- Да обришете неку слику, слајд или аудио снимак из поруке, притисните **Опције**, изаберите *Obriši* па одговарајућу опцију.
 - Да поруку сачувате у фолдер *Sačuvane stavke*, притисните **Опције** па изаберите *Sačuvaj poruku*.
 - Да поруци додате предмет, притисните **Опције**, изаберите *Još opcija* па *Izmeni predmet*.
 - Да видите величину или примаоца поруке, притисните **Опције**, изаберите *Još opcija* па *Detalji poruke*.
3. Да видите поруку или слајд презентацију пре слања, притисните **Опције** и изаберите *Pregled*.
 4. Да поруку пошаљете, притисните **позивни тастер** или **Опције**, па изаберите *Pošalji*. Изаберите *Broj telefona*, *E-mail adresa* или *Mnogo*.
 5. Унесите телефонски број примаоца (или имејл адресу), или га потражите у *Kontakti*. Притисните **Опције** па изаберите *Prihvati*. Порука се премешта у фолдер *Slanje* да буде послата.

За слање мултимедија поруке је потребно дуже време него за слање текстуалне поруке. Док се мултимедија порука шаље, приказује се анимирана иконица а Ви можете да користите друге функције апарата. Ако дође до прекида у току слања поруке, телефон ће неколико пута поновити покушај слања. Ако то не успе, порука остаје у фолдеру *Slanje* тако да можете покушати слање касније.

Поруке које пошаљете се чувају у фолдеру *Poslato* ако је за опцију *Sačuvaj poslate por.* постављено *Da*. Видите [Подешавања мултимедија порука](#) на страници [59](#).

Читање и одговарање на мултимедија поруку

Важно: Будите пажљиви при отварању порука. Поруке могу да садрже вирусе или штетни софтвер, или да на неки други начин буду штетне за Ваш уређај или РС рачунар.

Док телефон прима мултимедија поруку, приказује се анимирана иконица . Пошто се заврши пријем поруке, приказује се иконица као и текст: *Primljena je multimedijalna poruka.*

Блинкање иконице означава да је меморија за мултимедија поруке пуна; видите [Меморија за мултимедија поруке је пуна](#) на страници [56](#).

Изглед мултимедија поруке може да буде различит у зависности од пријемног апарата.

1. Да поруку погледате одмах, притисните **Prikaži**, или да је погледате касније, притисните **Izadi**.

Читање поруке накнадно: Притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, па затим *Prisjet*. Непрочитана мултимедија порука је означена са .

2. Крећите се по поруци да је прегледате. Притисните **Опције** и биће Вам на располагању неке од следећих опција:
 - *Pokreni prezentaciju*, да погледате презентацију која је придодата поруци.
 - *Vidi tekst*, да погледате текстуални део поруке.

- *Otvori sliku, Otvori audio snimak* или *Otv. video snimak*, да отворите одговарајућу датотеку.
- *Sačuvaj sliku, Sačuvaj audio snim.* или *Sačuvaj video*, да сачувате одговарајућу датотеку у фолдер *Galerija*.
- *Detalji*, да видите податке, детаље приложене датотеке.
- *Obriši poruku*, да сачувану поруку обришете.
- *Odgovori* или *Odgovori svima*, да на поруку одговорите. Да одговор пошаљете, притисните **Опције** и изаберите *Pošalji*.
- *Prosledi na broj, Prosledi na e-mail* или *Prosledi na više*, да проследите поруку.
- *Izmeni*, да унесете измене у поруку. Само у поруке које сте сами креирали можете уносити измене. Видите **Писање и слање мултимедија поруке** на страници 51.
- *Detalji poruke*, да видите предмет, величину и врсту поруке.
- Погледајте и опције у *Galerija*; видите **Галерија** на страници 94.

Фолдери Пријем, Слање, Сачуване поруке и Послате поруке

Примљене мултимедија поруке телефон чува у фолдеру *Prijem*.

Мултимедија поруке које још нису послате се премештају у фолдер *Slanje*.

Мултимедија поруке које желите да пошаљете касније се могу меморисати у фолдер *Sačuvane stavke*.

Мултимедија поруке које су послате се чувају у фолдеру *Poslato* у подменију *Multimedij. poruke*, ако је за опцију *Sačuvaj poslate por.* изабрано *Da*.

Видите [Подешавања мултимедија порука](#) на страници 59. Мултимедија поруке су означене са .

Меморија за мултимедија поруке је пуна

Када Вас чека нова мултимедија порука а меморија за поруке је пуна, блинка иконица и приказује се текст *Multimedijalna mem. je puna, vidi poruku koja čeka*. Да поруку која чека погледате, притисните **Prikaži**. Да поруку сачувате, притисните **Опције**, изаберите *Sačuvaj poruku*, па обришите неке старе поруке тако што ћете прво одабрати фолдер па затим и стару поруку коју желите да обришете.

Да поруку која чека одбаците, притисните **Izađi**, па затим **Da**. Ако пак притиснете **Ne**, поруку ћете моћи да видите.

Говорне поруке

Говорна пошта је мрежни сервис и на њу се евентуално треба претплатити. За детаљније информације, као и за телефонски број своје говорне поште, обратите се свом провајдеру.

Притисните **Мени**, изаберите *Poruke* па *Govorne poruke*. Изаберите:

- *Preslušaj govorne poruke*, да бисте позвали своју говорну пошту на број који сте меморисали у менију *Broj govorne pošte*.

Ако поседујете две телефонске линије (мрежни сервис), свака линија може имати сопствени број говорне поште. Погледајте део [Подешавање позива](#) на страници 87.

- *Broj govorne pošte*, да унесете, потражите или да измените број своје говорне поште.

Ако то мрежа подржава, иконица ће означавати нове говорне поруке. Притисните **Slušaj**, да позовете број своје говорне поште.

Инфо поруке

Путем мрежног сервиса инфо порука можете примати поруке о разним темама од свог провајдера. Ове поруке могу бити, на пример, о временским условима или о стању у саобраћају. За расположивост, теме и одговарајуће индексне бројеве тема, обратите се свом провајдеру.

Сервисне команде

Притисните **Meni**, изаберите *Poruke* па *Servisne komande*. Унесите и пошаљите свом провајдеру сервисни захтев (познат и као USSD инструкција) као што је инструкција за активирање неког мрежног сервиса, услуге мреже.

Брисање свих порука из фолдера

Да обришете све поруке из неког фолдера, притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, па затим *Brisanje poruka*.

Да обришете све поруке у неком фолдеру, изаберите фолдер у којем желите да обришете поруке па притисните **Da** да то потврдите.

Ако се у фолдеру налазе непрочитане поруке, телефон ће Вас питати да ли желите да обришете и њих.

Подешавање порука

Подешавање порука се односи на слање, пријем и читање порука.

Подешавања текстуалних и SMS имејл порука

Притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, *Podešavanje poruka* па *Tekstualne poruke*.

- Изаберите *Način slanja*. Ако Ваша SIM картица подржава више од једног начина слања порука, изаберите онај који желите да измените.
 - Изаберите *Broj centra za por.* да сачувате телефонски број центра за размену порука који је потребан за слање текстуалних порука. Овај број добијате од свог провајдера сервиса.
 - Изаберите *Poruke se šalju kao* да изаберете тип поруке: *Tekst*, *E-mail*, *Pejdžer* или *Fax*.
 - Изаберите *Trajnost poruke* да одредите временски период за који ће мрежа покушавати да достави Ваше поруке.
 - За тип поруке *Tekst* изаберите *Broj uobič. primaoca* да меморишете уобичајени, примарни, број на који ће се слати поруке тог типа.
За поруку типа *E-mail* изаберите *E-mail server* да меморишете број имејл сервера.
 - Изаберите *Izveštaji o dostavi* да од мреже захтевате да Вам се шаљу извештаји о достави Ваших порука (мрежни сервис).
 - Изаберите *Upotreba GPRS*, па затим *Da*, да поставите GPRS као преферентни носилац за SMS. Такође подесите и *GPRS veza* на *Stalna veza*; видите (E)GPRS веза на страници 85.

- Изaberите *Odg. kroz isti centar* да омогућите примаоцу Ваше поруке да Вам одговори преко Вашег центра за поруке (мрежни сервис).
- Изaberите *Promeni naziv načina isporuke* да промените назив одабраног скупа, начина слања. Подразумевани начин се не може преименовати. Скупови, начини слања, се приказују само ако Ваша SIM картица подржава више од једног скупа.
- Изaberите *Sačuvaj posl. poruke* па затим *Da*, да подесите телефон да меморише послате мултимедија поруке у фолдер *Poslate poruke*. Ако пак изaberете *Ne*, послате поруке се неће чувати.

Подешавања мултимедија порука

Ако је за опцију *Dozv. prijem MMS por.* изабрано *Da* или *U matičnoj mreži*, оператор или провајдер сервиса Вам могу наплаћивати сваку поруку коју примите. Основно подешавање за мултимедија поруке је обично постављено на укључено.

Притисните **Meni**, изaberите *Poruke, Podešavanje poruka* па *Multimedij. poruke*. Изaberите:

- *Sačuvaj poslate por.* Изaberите *Da* да подесите телефон да меморише послате мултимедија поруке у фолдер *Poslato*. Ако пак изaberете *Ne*, послате поруке се неће чувати.
- *Izveštaji o dostavi*, да захтевате да Вам мрежа шаље извештаје о достави Ваших порука (мрежни сервис).
- *Smanji sliku*, да дефинишете величину слике када се она убацује у мултимедија поруку.

- *Uobič. temp. slajdova*, да подесите ритам слајдова у мултимедија порукама.
- *Dozv. prijem MMS por.* Изаберите *Ne*, *Da* или *U matičnoj mreži* за статус сервиса мултимедија порука. Ако изаберете *U matičnoj mreži*, нећете моћи да примате мултимедија поруке када се налазите изван своје матичне мреже.

Ако је за опцију *Dozv. prijem MMS por.* изабрано *Da* или *U matičnoj mreži*, оператор или провајдер сервиса Вам могу наплаћивати сваку поруку коју примите. Основно подешавање за мултимедија поруке је обично постављено на укључено.

- *Dolazne MMS poruke.* Изаберите *Primaj*, да подесите да телефон аутоматски преузима нове примљене мултимедија поруке, или *Odbacuj*, ако не желите да примате мултимедија поруке. Овај избор се не приказује ако је за *Dozv. prijem MMS por.* постављена опција *Ne*.
- *Podешavanja konfiguracije.* Изаберите *Konfiguracija*, па затим изаберите подразумеваног, примарног, провајдера сервиса за преузимање мултимедија порука. Изаберите *Račun* да видите налоге које нуди провајдер сервиса. Ако се прикаже више налога, изаберите онај који желите да користите. Конфигурациону поруку за подешавања можете примити од оператора мреже или од провајдера сервиса. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део [Сервис конфигурационих подешавања](#) на страници 16. За ручни унос подешавања, видите [Подешавања конфигурације](#) на страници 91.

- *Dozvoli reklame*, да допустите или спречите пријем порука које су дефинисане као рекламе. Овај избор се не приказује ако је за *Dozv. prijem MMS por.* постављена опција *Ne*.

Подешавање величине фонта

Да изаберете величину слова (фонта) за читање и писање порука, притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, *Podešavanje poruka*, *Ostala podešavanja* па *Veličina fonta*.

Бројач порука

Да видите колико сте порука послали и примили, притисните **Meni**, изаберите *Poruke*, па *Brojač poruka*. Изаберите *Poslatih poruka* или *Primljenih poruka*, или изаберите *Poništi brojače* да поништите бројаче.

■ Контакти

Имена и телефонске бројеве (контакте) можете сачувати у меморију апарата и у меморију SIM картице.

- У меморију телефона се могу меморисати имена и бројеви. Различити детаљи (текстуалне напомене) се могу придружити сваком имену. За ограничени број имена можете да сачувате и слику. *Kontakti* користе заједничку меморију; видите *Заједничка меморија* на страници 13.
- Имена и бројеви сачувани у меморији SIM картице означени су иконицом .

Избор подешавања контаката

Притисните **Meni**, изаберите **Kontakti** па **Podešavanja**. Изаберите:

- **Memorija u upotrebi**, да изаберете меморију коју желите да користите за контакте; меморију SIM картице или телефона. Да бисте имена и бројеве могли да позивате из обе меморије, изаберите **Telefon i SIM kartica**. У том случају, имена и бројеви ће се уписивати у меморију телефонског апарата.
- **Pregled kontakata**, да изаберете како ће се приказивати имена, бројеви и слике.
- **Stanje memorije**, да видите колико је меморије преостало слободно за контакте у одабраној меморији.

Тражење неког контакта

Притисните **Meni**, изаберите **Kontakti**, па затим **Nađi**.

Поред поменутих, на располагању могу да буду и наредне опције:

- **Dodaj novi kontakt** и **Obriši**.
- **Kopiraj**, да копирате имена и телефонске бројеве из именика контаката телефонског апарата у меморију SIM картице, и обратно.
- **Info brojevi**, за позивање бројева за информације, услужних бројева, свог провајдера ако се ти бројеви налазе у SIM картици (мрежни сервис).
- **Brojevi servisa**, за позивање бројева сервиса, услужних бројева, свог провајдера сервиса ако се ти бројеви налазе у SIM картици (мрежни сервис).

- *Moji brojevi*, да погледате своје претплатничке бројеве на SIM картици. Прикажује се само ако се они налазе на Вашој SIM картици.
- *Grupe pozivača*, да имена и телефонске бројеве уписане у меморију организујете по групама позивача са засебним тоновима звона.

Меморисање имена и телефонских бројева (Додај контакт)

Имена и бројеви ће се меморисати у активну меморију (меморију у употреби). Притисните **Meni**, изаберите *Kontakti* па *Dodaj novi kontakt*. Укуцајте име и број телефона. Када су име и број меморисани, притисните **Završi**.

Савет: Да сачувате неко име и број телефона у пасивном режиму, притисните централни селекциони тастер, изаберите цифре телефонског броја на словној траци, притисните **Opcije** па изаберите *Sačuvaj*. Унесите име, притисните **Opcije** па изаберите *Prihvati*.

Меморисање више бројева, текстуалних ставки или слике за име

За свако име у интерној меморији за контакте можете меморисати различите врсте телефонских бројева и кратких текстуалних напомена.

Први број који се меморише аутоматски се поставља за примарни, подразумевани, и означава се оквиром око ознаке типа броја, на пример . Када изаберете неко име из контаката да бисте га, на пример, позвали, ако не одаберете неки други, користиће се подразумевани број.

1. Проверите да активна меморија буде или *Telefon* или *Telefon i SIM kartica*.

2. Дођите до имена у интерној меморији за контакте апарата којем желите да додате нови број или текст, и притисните **Detalji**.
3. Притисните **Opcije** па изаберите *Dodaj broj*, *Dodaj detalj* или *Dodaj sliku*.
4. Да додате број или детаљ, изаберите неки од типова бројева, односно текстуалних података, или изаберите неку слику из *Galerija*.
Да одабрани број поставите за примарни, уобичајени број, изаберите *Postavi kao uobičaj.*
5. Унесите број или текстуални податак, притисните **Opcije** па *Prihvati* да то сачувате.

Измена или брисање детаља

Потражите контакт који желите да измените или да обришете и притисните **Detalji**. Дођите до имена, броја, текстуалног податка или слике коју желите да измените или обришете, па притисните **Opcije**.

- Да измените неко име, број или текстуални податак, или да замените слику, изаберите *Izmeni ime*, *Izmeni broj*, *Izmeni detalj*, односно *Promeni sliku*.
- Да обришете неки број или текстуални податак, изаберите *Obrisi broj*, односно *Obrisi detalj*.
- Да обришете неку слику која је придодата контакту, изаберите *Obrisi sliku*.
Брисање слике из контаката исту не брише и из *Galerija*.

Копирање контаката

Имена и телефонске бројеве можете копирати из меморије телефонског апарата у меморију на својој SIM картици и обратно. Имајте на уму да се текстуални подаци у интерном именику, као што су имејл адресе, неће копирати у SIM картицу.

1. Притисните **Meni**, изаберите *Kontakti* па *Kopiraj*.
2. Изаберите смер копирања, *Iz telefona u SIM karticu* или *Iz SIM kartice u telefon*.
3. Изаберите *Jedno po jedno*, *Sve* или *Uobičajeni brojevi*.
 - Ако изаберете опцију *Jedno po jedno*, дођите до имена које желите да копирате и притисните **Kopiraj**.
Uobičajeni brojevi се приказује када копирате из телефонског апарата у SIM картицу. Само основни, уобичајени бројеви ће бити преписани.
4. Да сачувате или обришете изворна имена и бројеве, изаберите *Sačuvaj original*, односно *Premesti original*.
 - Ако изаберете *Sve* или *Uobičajeni brojevi*, притисните **Da** када се прикаже упит *Da kopiram kontakte?* или *Da premestim kontakte?*.

Слање и пријем визиткарти

Контакт податке неке особе можете размењивати у форми визиткарте са компатибилним уређајима.

Када примите визиткарту, притисните **Prikaži** па **Sačuvaj** да је сачувате у меморију телефонског апарата. Да визиткарту одбаците, притисните **Izađi** па затим **Da**.

Да пошаљете неку визиткарту, потражите жељено име и телефонски број у **Kontakti**, притисните **Detalji** па **Opcije** и изаберите **Pošalji vizitkartu**. Изаберите **Kroz IC**, **Kroz tekst poruku** (мрежни сервис), **Kroz Bluetooth** или **Kroz multimediju** (мрежни сервис), па затим **Uobičajeni broj** или **Sve detalje**.

Слике се неће слати ако изаберете опцију **Kroz tekst poruku**.

Бирање гласом

Телефонски број можете позвати и изговарањем говорног надимка, гласовне команде, који му је придодат. Свака изговорена реч, или више речи, као што је име(на) може бити надимак (гласовна команда). Можете унети до 25 надимака (гласовних команди).

Пре употребе гласовних команди имајте на уму:

- Гласовне команде не зависе од језика. Оне зависе од гласовних карактеристика говорника.
- Име морате изговорити управо онако како сте то урадили при снимању.
- Гласовне команде су осетљиве на амбијенталну буку. Гласовне команде снимајте и користите у окружењу без буке.
- Веома кратка имена нису погодна. Користите дужа имена и избегавајте употребу сличних за различите бројеве телефона.

Напомена: Коришћење гласовних команди може да буде тешко у бучним срединама или у хитним случајевима, зато се немојте ослањати искључиво на бирање гласом у свим ситуацијама.

Додавање и организовање гласовних команди

Упишите или копирајте у меморију телефонског апарата контакте којима желите да додате гласовну команду. Гласовне команде (надимке) можете да доделите и именима у SIM картици али ако замените SIM картицу новом, прво ћете морати да обришете старе гласовне команде (надимке) да бисте могли да додате нове.

Гласовне команде користе заједничку меморију; видите [Заједничка меморија](#) на страници 13.

1. Дођите до контакта којем желите да додате гласовну команду и притисните **Detalji**. Дођите до жељеног телефонског броја и притисните **Опције**.
2. Изаберите *Dodaj nadimak*.
3. Притисните **Počni**, па разговетно изговорите реч(и) коју желите да снимите као надимак, гласовну команду. По завршеном снимању, апарат репродукује снимљену гласовну команду.

Пошто надимак, гласовна команда, буде успешно меморисан, приказује се *Govorni nadimak je sačuvan*, чује се писак, а иза телефонског броја са надимком се појављује симбол

Да проверите гласовне команде, притисните **Meni**, изаберите *Kontakti* па *Govorni nadimci*. Дођите до жељеног контакта за који постоји гласовна

команда, па притисните **lzaberi** да се прикажу опције да снимљену гласовну команду преслушате, обришете или промените.

Позивање користећи гласовну команду

Ако нека апликација у телефонском апарату користи GPRS везу за слање или пријем података, да бисте могли да користите гласовно бирање, прво искључите ту апликацију.

1. У пасивном режиму, притисните и држите доњи "меки" тастер. Чуће се кратки звучни сигнал и појавиће се текст *Sada pričaj*.
2. Разговорно изговорите гласовну команду, надимак. Телефонски апарат ће репродуковати препознату гласовну команду (надимак) и бирати телефонски број препознате команде после 1,5 секунде.

Ако користите компатибилне слушалице са тастером, притисните и држите тастер на слушалицама да започнете бирање гласом.

Инфо бројеви и бројеви сервиса

Ваш провајдер сервиса је у вашу SIM картицу можда већ убацио инфо бројеве или бројеве сервиса. Ови менији се приказују једино ако их Ваша SIM картица подржава.

Притисните **Meni**, изаберите *Kontakti* па *Info brojevi* или *Brojevi servisa*.

Прелистајте неку категорију и дођите до жељеног инфо броја или броја сервиса, па притисните тастер **позивни тастер** да тај број позовете.

Моји бројеви

Телефонски бројеви који су додељени Вашој SIM картици чувају се у *Moji brojevi* ако то SIM картица допушта. Да видите те бројеве, притисните **Meni**, изаберите *Kontakti* па *Moji brojevi*. Дођите до жељеног имена или телефонског броја и притисните **Vidi**.

Групе позивача

Имена и телефонске бројеве меморисане у *Kontakti* можете организовати по групама позивалаца. Телефон можете подесити тако да се за сваку групу позивалаца оглашава специфичним тоном звона и да на екрану приказује одређену сличицу када примате позив са неког броја из групе; видите доле. Да апарат подесите да звони само на позиве са бројева који припадају изабраној групи позивалаца, видите *Upozoravaj na* у делу *Подешавање тонова* на страници 74.

Притисните **Meni**, изаберите *Kontakti* па *Grupe pozivača* и изаберите жељену групу. Изаберите:

- *Naziv grupe*, унесите нови назив групе позивалаца и притисните **OK**.
- *Ton zvona grupe* и изаберите тон звона за групу позивалаца. *Uobičajena* је онај звук, или мелодија, звона који је одабран за тренутно активни начин рада.
- *Logo grupe* па изаберите: *Uključen* да подесите телефон да приказује лого групе, *Isključen* да не приказује, или *Vidi* да видите лого.

- *Članovi grupe*; да додате неко име у групу позивалаца, притисните **Dodaj**. Дођите до имена које желите да додате групи и притисните **Dodaj**.
Да име избаците из групе, дођите до имена које желите да избаците, притисните **Opције** и изаберите *Ukloni kontakt*.

■ Листе позива

Телефонски апарат региструје телефонске бројеве које сте бирали, од којих сте примили позив или га пропустили, као и приближне дужине трајања везе.

Апарат ће регистровати пропуштене и примљене позиве једино ако Ваша мрежа подржава ову функцију, ако је апарат укључен и ако се налази унутар зоне покривања мреже.

Када притиснете **Opције** у менијима *Propušteni pozivi*, *Primljeni pozivi* и *Pozivani brojevi* можете, на пример, погледати датум и време датог позива, изменити или обрисати телефонски број из листе, сачувати број у фолдер *Kontakti*, или послати поруку на дати број.

Листа претходних позива

Притисните **Meni**, изаберите *Liste poziva* па затим изаберите:

- *Propušteni pozivi*, да бисте видели до 20 последњих бројева са којих је неко покушао да Вас позове (мрежни сервис). Број испред имена или телефонског броја означава колико пута је особа покушала да Вас позове.

Савет: Када се на екрану прикаже обавештење о пропуштеним позивима, да приступите листи пропуштених позива, притисните **Listaj**. Дођите до броја који желите да позовете и притисните **позивни тастер**.

- **Primljeni pozivi**, да бисте видели до 20 последњих бројева на чије сте позиве одговорили или сте их одбацили (мрежни сервис).
- **Pozivani brojevi**, да видите до 20 последњих бројева које сте позвали или покушали да позовете.

Савет: У пасивном режиму, једном притисните **позивни тастер** да приступите листи позиваних бројева. Дођите до жељеног телефонског броја или до имена, па притисните **позивни тастер** да тај број позовете.

- **Obriši liste zadnjih poziva**, да обришете листе претходних позива. Изаберите да ли желите да обришете све бројеве у листама претходних позива, или пак, само оне у листи пропуштених, примљених или бираних бројева. Обрисано се не може повратити.

Бројачи и мерачи позива, података и GPRS-а

Напомена: Стварни рачун за разговоре и услуге провајдера може да варира у зависности од могућности мреже, заокруживања рачуна, пореза и тако даље.

Притисните **Meni**, изаберите **Liste poziva** па затим изаберите:

- **Trajanje poziva**. Прелистајте да видите приближне дужине трајања својих долазних и одлазних позива у сатима, минутима и секундама. За брисање мерача Вам је потребна сигурносна шифра.

Ако поседујете две телефонске линије (мрежни сервис), свака линија има сопствени мерач дужине позива. Приказују се мерачи позива за линију која је одабрана. Погледајте део [Подешавање позива](#) на страници 87.

- **Merač GPRS podataka.** Прелистајте да проверите количину примљених или послатих података у последњој сесији, свих примљених и послатих података, као и да поништите мераче. Јединица мере мерача је бајт. За брисање мерача Вам је потребна сигурносна шифра.
- **Merač trajanja GPRS veze.** Крећите се по листи да проверите приближну дужину последње GPRS везе или свих GPRS веза. Мераче можете и поништити. За брисање мерача Вам је потребна сигурносна шифра.

Информација о позицији

Неке мреже омогућавају тражење позиције телефона (мрежни сервис). Овај мени Вам омогућава да видите примљене захтеве за позицијом од свог оператора. Да се претплатите на овај сервис, као и да договорите давање информација о локацији, обратите се свом оператору комуникационе мреже.

■ Подешавања

Начини рада

Ваш телефонски апарат нуди разноврсне групе параметара, начине рада, којима можете по свом укусу подесити тонове одзива за разне ситуације и окружења. Прво подесите по свом укусу начине рада, а затим је потребно само активирати жељени начин рада.

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja*, *Načini rada*, па затим неки начин рада.

- Да изабрани начин рада активирате, изаберите *Aktiviraj*.
- Да начин рада подесите својим захтевима, изаберите *Prilagodi*. Изаберите параметар који желите да измените и извршите измене.

За подешавања тонова, мелодија, видите део **Подешавање тонова** на страници 74.

Изаберите *Svetlosni efekti* да активирате пулсирајући светлосни индикатор за ситуације када је телефон укључен а осветљење екрана искључено.

Да неком начину рада промените назив, изаберите *Naziv načina*. Начин рада *Opšti* се не може преименовати.

- Да подесите начин рада да буде активан само одређено време, до 24 сата, изаберите *Ograniči trajanje* и подесите време престанка. Када подешени период истекне, активира се претходни начин рада који није био временски ограничен.

Теме

Тема је пакет подешавања који може да садржи заштиту екрана (скрин сејвер), позадинску слику (тапет), мелодију звона и колор шеме, а којим можете да телефон прилагодите свом укусу као и различитим догађајима и окружењима. Теме су сачуване у фолдеру *Galerija*.

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja* па **Теме**. Да активирате неку тему, изаберите *Izaberi temu* да погледате фолдер **Теме** у оквиру *Galerija*. Отворите

фолдер и дођите до неке теме. Притисните **Опције** па изаберите *Примени тему*. Погледајте и део **Галерија** на страници 94. Да преузмете нове теме, изаберите *Преузимања тема*. Погледајте део **Преузимање** на страници 119.

Подешавање тонова

Притисните **Мени**, изаберите *Подешавања*, па *Подешавање тонова*. Иста подешавања ћете наћи и у менију *Начини рада*; видите **Начини рада** на страници 72. Имајте на уму да се измене односе на активирани начин рада.

Изаберите *Упоз. на дол. позив*, да одредите како ће Вас телефонски апарат обавештавати о долазном говорном позиву. Опције су: *Звонjenje*, *Растући звук*, *Једно звона*, *Кратак тон* и *Искључено*.

Изаберите *Мелодија* за долазне говорне позиве. Да изаберете неки од тонова, мелодија, звона сачуваних у *Галерија*, из листе тонова, мелодија звона изаберете *Отвори Галерију*.

Савет: Када тон или мелодију звона преузмете, можете је сачувати у *Галерија*.

Изаберите *Јачина звона* и *Вибрација* за долазне говорне позиве и поруке. Упозорење вибрацијом не функционише када је телефонски апарат прикопчан на пуњач, стони носач, аутомобилски комплет, или на неко друго слично проширење.

Изаберите *Тон упозор. поруке*, да поставите неки тон, мелодију за звучни сигнал долазне поруке. Изаберите *Тонове тактилоуре* или *Тонове упозорења*, да подесите телефонски апарат да се оглашава звучним упозорењем, рецимо, када је батерија при крају.

Изаберите *Upozoravaj na*, да подесите апарат да звони само на позиве са телефонских бројева који припадају одабраној групи позивалаца. Дођите до жељене групе или изаберите *Sve pozive*, па притисните **Označi**.

Подешавања светла

Параметре изабраног активног режима рада можете да промените.

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja*, *Podešavanja svetla* па затим *Svetlosni efekti* да активирате пулсирајући светлосни индикатор када је телефон укључен а осветљење екрана искључено.

Подешавање екрана

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja* па *Podešavanje ekrana*.

- Изаберите *Pozadina*, да свој телефон подесите тако да приказује неку слику као позадину, или тапет, у пасивном режиму. Неке слике су већ меморисане у менију *Galerija*. Сlike можете и примати, рецимо, преко мултимедија порука, или их преносити користећи пакет PC Suite из свог PC рачунара, па их затим меморисати у *Galerija*. Ваш телефон подржава графичке формате JPG, GIF, WBMP, BMP и PNG, али можда не и све варијанте ових формата датотека.

Да изаберете позадину, изаберите *Izaberi pozadinu*, па отворите неки фолдер са сликама. Дођите до слике коју бисте желели да поставите за позадину, притисните **Opcije**, па изаберите *Post. za pozadinu*.

Да активирате или деактивирате позадину, изаберите *Uključen*, односно *Isključen*.

Имајте на уму да се позадина не приказује када се активира скрин сејвер, заштита екрана.

- Изаберите *Kolor šeme* да промените боју неким компонентама екрана, на пример индикаторима и стубићима јачине сигнала и статуса напуњености батерије, као и позадинску слику која се приказује када користите неку функцију менија.
- Изаберите *Logo operatora*, да подесите телефон тако да приказује или не приказује логотип оператора мреже. Ако нисте претходно сачували лого оператора, мени *Logo operatora* је пригушен. Лого оператора мреже се не приказује када се активира скрин сејвер, заштита екрана.

За детаљније податке о расположивости логотипа оператора, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса. Видите и део [PC Suite](#) на страници [127](#).

- Изаберите *Zaštita ekrana* да подесите телефонски апарат да приказује скрин сејвер, заштиту екрана, када је у пасивном режиму а функције телефона нису коришћене одређено време.

Изаберите *Uključena* да укључите заштиту екрана, или *Isključena* да је искључите.

У оквиру опције *Pauza* изаберите временски период после којег ће се заштита екрана, скрин сејвер, активирати. У оквиру опције *Ostalo* можете да подесите временски период те паузе до активирања заштите, и то од 5 секунди до 10 минута (минута:секунди).

Преко опције *Izaberi zaštitu*, за заштиту екрана, скрин сејвер, можете одабрати неку слику или анимацију из фолдера *Slike*.

Да деактивирате заштиту екрана, притисните било који тастер. Заштита екрана се такође деактивира и када је телефон изван зоне покривања мреже.

Имајте на уму да ће заштита екрана потиснути све графичке или текстуалне елементе у пасивном режиму.

Подешавања времена и датума

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja* па *Podešavanja vremena i datuma*.

- Изаберите *Sat* па *Prikaži sat* (или *Skloni sat*) да се сат приказује, односно не приказује, у горњем десном углу екрана у пасивном режиму. Изаберите *Podesi vreme* да подесите тачно време, *Vremenska zona* да поставите временску зону или *Oblik sata* да изаберете 12-часовни или 24-часовни формат приказа времена.

Сат користе и функције *Poruke*, *Liste poziva*, *Alarm*, као и временски дефинисане функције *Načini rada*, *Kalendar*, *Napomene* и *Zaštita ekrana*.

Ако је батерија празна, време се мора поставити поново.

- Изаберите *Datum* па *Pokaži datum* (или *Sakrij datum*) и датум ће се приказивати (односно, неће се приказивати) на екрану кад је телефон у пасивном режиму. *Podesi datum*, да поставите датум. Можете изабрати и формат приказа датума, као и сепаратор датума.

- Изаберите *Autoažur. vrem. i dat.* (мрежни сервис), па *Uključeno*, да подесите телефон да аутоматски ажурира време и датум према тренутној временској зони. Да подесите апарат да тражи потврду пре ажурирања, изаберите *Prvo potvrdi*.

Аутоматско ажурирање датума и времена не мења време постављено за аларм, календар и алармне поруке. Та су времена по локалној временској зони. Ажурирање може довести до тога да су нека подешена алармна времена већ истекла.

За информације о расположивости ове функције обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

Личне пречице

Помоћу личних пречица можете брже приступити функцијама које најчешће користите.

Доњи селекциони тастер

Доњем селекционом тастеру можете да доделите једну функцију из листе претходно дефинисаних функција. Погледајте и део **Пасивни режим рада** на страници 22. Овај мени се не појављује у неким варијантама оператора.

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja*, *Lične prečice* па *Donji selekc. taster*. Изаберите неку функцију из листе. Зависно од одабране функције мења се и "назив" доњег селекционог тастера, тј. текст који се у пасивном режиму приказује на екрану.

Команде гласом

Можете поставити да се неке функције телефонског апарата могу активирати изговарањем говорног надимка, гласовне команде. До пет функција телефона може имати гласовну команду.

Притисните **Мени**, изаберите *Podešavanja*, *Lične prečice* па *Komande glasom*. Изаберите фолдер са функцијама, дођите до функције којој желите да додате гласовну команду (говорни надимак) и притисните **Dodaj**. Гласовна команда (говорни надимак) је обележена са . Погледајте упутства у делу [Додавање и организовање гласовних команди](#) на страници [67](#).

За активирање команде гласом, погледајте упутства у [Позивање користећи гласовну команду](#) на страници [68](#).

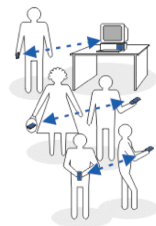
Команду гласом не можете активирати, нити додавати, у току позива или када нека апликација користи (E)GPRS преносни пут за слање или пријем података.

Повезивање

Телефон можете да повежете са другим компатибилним уређајем путем ИЦ (инфрацрвене) или Bluetooth везе. Такође, можете да дефинишете и параметре за (E)GPRS прикључне везе.

Bluetooth бежична технологија

Овај апарат је усклађен са Bluetooth Спецификацијама верзија 1.1. које подржавају наредне профиле: Headset Profile (слушалице), Handsfree Profile (хендсфри), Object Push Profile (слање објеката на иницијативу сервера), File Transfer Profile (пренос датотека), Dial Up Networking Profile (приступ мрежи преко јавне комутиране телефонске мреже). Да бисте осигурали међусобну сарадњу Bluetooth уређаја, користите проширења које је одобрила Nokia за овај модел телефона. Проверите са произвођачем дотичног апарата његову компатибилност са овим апаратом.

На неким локацијама може да постоји ограничење употребе Bluetooth технологије. Проверите са локалним властима или са провајдером сервиса.

Употреба функција које користе Bluetooth бежичну технологију, или остављање таквих функција у позадини док се користе друге функције, повећава енергетске захтеве према батерији и скраћује њено трајање.

Bluetooth технологија омогућава бежичне везе између електронских уређаја унутар зоне од максимално 10 метара. Bluetooth веза се може користити за слање слика, видео снимака, текстова, визиткарти, напомена календара или за остваривање бежичне везе са компатибилним уређајима који користе Bluetooth технологију, као што су рачунари. Имајте на уму да не морају да буду компатибилни сви рачунари који користе Bluetooth технологију.

Када Bluetooth активирате први пут, од Вас се тражи да свом телефону дате неко име.

Успостављање Bluetooth везе

1. Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja*, *Povezivanje* па *Bluetooth*.

2. Да активирате Bluetooth функцију, изаберите *Bluetooth* па *Uključen*.
Ако Bluetooth функцију нећете да користите неко време, можете је деактивирати ради уштеде енергије, батерије.
3. Изаберите *Nađi audio proširenja*, да спроведете претраживање компатибилних Bluetooth аудио уређаја и изаберите онај са којим желите да се повежете,
или изаберите *Upareni aparati* да тражите Bluetooth уређаје унутар домета. Ако је листа празна, притисните **Novo** да се прикаже листа свих Bluetooth уређаја који су у домету. Дођите до неког уређаја и притисните **Upari**.
4. Унесите Bluetooth лозинку одговарајућег уређаја да га упарите, да се повежете са уређајем и да почнете са коришћењем уређаја. Ову лозинку унесите само када дати уређај повезујете први пут.

Bluetooth веза

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja*, *Povezivanje* па *Bluetooth*.

Изаберите:

- *Aktivan aparat*, да проверите која је Bluetooth веза тренутно активна. Ако желите да раскинете везу са одабраним уређајем, притисните **Prekini vezu**.
- *Upareni aparati*, да видите листу Bluetooth уређаја који су тренутно упарени са Вашим телефонским апаратом. Дођите до жељеног уређаја. Ако желите да обришете упарење са одабраним уређајем, притисните **Obriši uparenje**. Да се упарите са новим уређајем, изаберите *Uparivanje novog aparata*.

Притисните **Spoji** да се повежете са одабраним уређајем, или притисните **Опције** да приступите неким од наредних функција, зависно од статуса уређаја и Bluetooth везе. Изaberите:

- **Dodeli kratko ime**, да одабраном уређају дате име (видљиво само Вама).
- Изaberите **Aut. povez. bez potv.**, па затим **Da** ако желите да се телефонски апарат аутоматски повезује са одабраним уређајем, или изaberите **Ne** ако желите да телефон прво тражи сагласност за повезивање.

Активна Bluetooth веза је означена иконицом у врху екрана.

Bluetooth подешавања

Притисните **Мени**, изaberите редом **Podešavanja**, **Povezivanje**, **Bluetooth** па **Bluetooth podešavanja** да дефинишете како ће се Ваш телефон приказивати другим Bluetooth уређајима. Изaberите:

- **Vidljiv. mog telefona** па **Vidljiv za sve** да се телефон приказује свим Bluetooth уређајима, или **Skriven** да телефон виде само упарени уређаји. Телефон није видљив другим уређајима када је већ повезан са неким уређајем. Препоручујемо да се, ако је то могуће, користи режим "скривен".
- **Ime mog telefona**, да промените Bluetooth име свог телефона које се приказује корисницима осталих Bluetooth уређаја.

Инфрацрвена веза

Свој телефонски апарат можете подесити да прима податке преко свог ИЦ порта. Да бисте користили ИЦ везу, уређај са којим желите да успоставите везу мора да буде IrDA компатибилан. Имате могућност размене, слања и пријема, података као што су визиткарте, графике, слике, музичке датотеке,

видео снимци и напомене из календара са компатибилним телефонским апаратом или другим уређајем за рад са подацима (на пример, рачунар) преко ИЦ порта свог телефона.

Не усмеравајте сноп ИЦ (инфрацрвених) зрака никоме у очи, и не дозволите да он ствара сметње другим ИЦ уређајима. Овај уређај је ласерски производ класе 1.

Слање и пријем података преко ИЦ порта

- ИЦ портови уређаја који шаље и уређаја који прима морају да буду окренути један наспрам другог и између њих не сме да постоји препрека. Пожељно растојање између два уређаја за ИЦ (инфрацрвену) везу је највише један метар.
- Да активирате ИЦ порт свог телефонског апарата, притисните **Meni**, изаберите *Podešavanje*, *Povezivanje* па *Infracrveno (IC)*.
- Корисник телефона који шаље податке бира жељену ИЦ функцију за почетак преноса података.

Уколико се пренос података не започне у року од два минута по активирању ИЦ порта, веза се прекида и мора се стартовати поново.

Индикатор ИЦ везе

- Када је симбол **℞** стално приказан, ИЦ веза је активирана и Ваш телефонски апарат је спреман да шаље или да прима податке преко свог ИЦ порта.
- Када се симбол **℞** пали и гаси, тј. када блинка, Ваш телефонски апарат покушава да се повеже са другим уређајем, или је веза раскинута.

(E)GPRS

GPRS је мрежни сервис који омогућава употребу мобилних телефона за слање и пријем података путем мреже базиране на IP, Интернет протоколу. GPRS је носилац података који омогућава бежични приступ мрежама података као што је Интернет.

EGPRS (Побољшани GPRS) је сличан GPRS-у али омогућава брже везе. За више података о доступности (E)GPRS сервиса и брзинама преноса података, обратите се свом оператору комуникационе мреже или провајдеру сервиса.

Апликације које могу да користе (E)GPRS су MMS, видео стриминг, претраживање, имејл (електронска пошта), удаљена SyncML синхронизација и прикључивање на систем (на пример Интернет или електронску пошту) са РС рачунара.

Пре него што будете могли да користите (E)GPRS технологију:

- Обратите се свом оператору мреже или провајдеру у вези расположивости и претплате на (E)GPRS сервис.
- Меморишите (E)GPRS параметре, подешавања, за сваку апликацију која се користи преко (E)GPRS везе.

За информације о расположивости и ценама, обратите се свом оператору мреже или добављачу услуга.

Имајте на уму да ако сте изабрали GPRS као носилац података, телефон ће уместо GPRS преносног пута користити EGPRS, ако је овај доступан на мрежи. Не можете сами бирати између EGPRS и GPRS опције, али за неке апликације

имате могућност избора између GPRS и *GSM podaci* (CSD, пренос података са комутацијом линије).

(E)GPRS веза

Притисните **Meni**, изаберите редом *Podešavanja*, *Povezivanje*, *GPRS*, па *GPRS veza*.

- Изаберите *Po potrebi*, да се (E)GPRS пријава и веза успостављају када их нека апликација која користи (E)GPRS затреба, и раскидају када апликација престане са радом.
- Изаберите *Stalna veza* да подесите да се телефон аутоматски пријављује на (E)GPRS мрежу чим се укључи.

Када стартујете неку апликацију која користи (E)GPRS, успоставља се веза између телефона и мреже, приказује се индикатор и могућ је пренос података. Када апликација прекине са радом, (E)GPRS веза се прекида али остаје активна пријава на (E)GPRS мрежу.

Ако у току (E)GPRS везе примите позив или текстуалну поруку или упутите позив, у горњем десном углу екрана приказаће се иконица која означава да је (E)GPRS веза задржана (стављена на чекање).

Имајте на уму да се GPRS и EGPRS везе не означавају засебно; индикатор је исти за GPRS и EGPRS.

Имајте на уму да Ваш телефон подржава три истовремене (E)GPRS везе. На пример, можете истовремено претраживати xHTML странице, примати мултимедија поруке и бити прикључени на мрежу са PC рачунара.

Подешавање (E)GPRS модема

Свој телефон можете да повежете са компатибилним PC рачунаром Bluetooth или ИЦ везом и да га користите као модем да бисте омогућили (E)GPRS везу са рачунара.

Да дефинишете параметре, подешавања (E)GPRS везе свог PC рачунара, притисните **Мени**, изаберите редом *Подешавања*, *Повезивање*, *GPRS* па *Подешавања GPRS модема*.

- Изаберите *Акт. тачка приступа* и активирајте тачку приступа коју желите да користите.
- Изаберите *Измени активну тачку приступа* да измените параметре, подешавања, тачке приступа.
 - Изаберите *Назив тачке приступа*. Унесите име за активiranу приступну тачку и притисните **ОК**.
 - Изаберите *GPRS тачка приступа*. Унесите назив тачке приступа (APN) за повезивање на (E)GPRS мрежу и притисните **ОК**. За назив тачке приступа, обратите се оператору мреже или провајдеру сервиса.

Параметре (E)GPRS сервиса (APN) можете такође подесити и на свом PC рачунару користећи програм Nokia Modem Options; видите **PC Suite** на страници 127. Ако сте параметре подесили и на рачунару и у телефонском апарату, имајте на уму да ће се у том случају користити они на рачунару.

Подешавање позива

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja* па *Podešavanje poziva*. Изаберите:

- *Preusmerenje* (мрежни сервис). Овом функцијом можете преусмерити своје долазне позиве на други број, на пример, на број своје говорне поште. За детаљније информације обратите се свом провајдеру. Опције преусмерења које не подржава Ваша SIM картица или Ваш оператор мреже се не приказују.

Изаберите жељену опцију преусмерења, на пример, изаберите *Preusmeri ako je zauzeto* да преусмерите говорне позиве када је линија заузета или када одбијете долазни позив.

Да опцију преусмерења укључите, изаберите *Aktiviraj*, па затим изаберите и временски период после којег ће се позив преусмерити, ако је то на располагању за дату опцију преусмерења. Да опцију преусмерења искључите, изаберите *Poništi*, или изаберите *Proveri status*, ако је на располагању за дату опцију преусмерења, да проверите да ли је преусмерење позива укључено или не. Истовремено може бити активно неколико опција преусмерења.

Да видите које су ознаке преусмерења у пасивном режиму, погледајте део **Пасивни режим рада** на страници 22.

Ограничење позива и преусмерење позива не могу бити активни истовремено.

- *Aut. ponavlj. biranja* па *Uključeno*, и телефон ће максимално десет пута покушавати да поново позове неуспешно позивани број.

- *Poboljšanje zvuka*, да измените аудио карактеристике како би се остварила боља чујност у бучним срединама.
- *Poziv na čekanju* па *Aktiviraj*, и мрежа ће Вас обавештавати о долазном позиву у току активне везе (мрежни сервис). Видите [Позив на чекању](#) на страници 34.
- *Izveštaj po pozivu* па *Uključen*, и телефон ће показивати приближно трајање и цену (мрежни сервис) позива на крају разговора.
- *Šalji moj identitet* па *Da*, и Ваш број телефона ће се приказивати позваној страни (мрежни сервис). Изаберите *Uobičajeno u mreži*, и користиће се опција која је уговорена са Вашим провајдером сервиса.
- *Linija za odl. pozive* (мрежни сервис); ово је сервис који омогућава избор линије 1 или 2, тј. претплатничког броја, за одлазне позиве. На пример, можете имати приватну и пословну линију, претплатнички број. За детаљније податке о расположивости ове функције, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

Уколико изаберете *Linija 2*, а нисте претплаћени на овај мрежни сервис, нећете моћи да позивате. Међутим, без обзира на одабрану линију, долазне позиве ћете моћи преузимати на обе линије.

Ако то Ваша SIM картица подржава, имате могућност забране избора линије тако што ћете изабрати опцију *Zaključaj*.

Подешавање телефона

Притисните **Meni** па изаберите *Podешavanja*, *Podешavanje telefona*. Изаберите:

- *Podешavanje jezika* па *Jezik telefona*, да поставите језик екранских текстова (корисничког интерфејса), или *Jezik za pisanje* да поставите који ће се језик користити за унос текстова. Ако изаберете опцију *Automatski*, апарат бира језик на основу информација са SIM картице.

- Изаберите *Stanje memorije*, да видите количину слободне и заузете меморије.

Податке о меморији можете пронаћи и у оквиру менија неких од тих функција, као на пример, приказ фолдера Галерија.

- *Autom. zaštita tast.*, да подесите да се тастатура Вашег телефона аутоматски закључава после одређеног временског периода неактивности телефона у пасивном режиму. Изаберите *Uključena* и тај период подесите у распону од 5 секунди до 60 минута.
- *Zaštita tastature*, унесите сигурносну шифру па изаберите *Uključena*, да подесите телефонски апарат да захтева унос сигурносне шифре код деблокаде, откључавања тастатуре.

Када је заштита тастатуре укључена, можете позивати званични број службе помоћи. Погледајте и део [Закључавање тастатуре \(Заштита тастатуре\)](#) на страници 26.

- *Informacija o ćeliji*, па *Uključeno*, да од оператора мреже примате обавештења везана за комуникациону ћелију коју користите (мрежни сервис).

- *Pozdravna poruka*, па затим унесите поруку коју желите да се приказује на кратко код укључивања апарата. Да поруку сачувате, притисните **Опције** па изаберите *Sačuvaj*.
- *Izbor operatora*, па *Automatski*, да телефонски апарат аутоматски бира једну од целуларних мрежа расположивих на Вашој локацији.
Ако изаберете *Ručni*, моћи ћете да сами бирате мрежу која има споразум о ромингу са оператором Ваше матичне мреже. Ако се прикаже *Nemaš pristup*, морате изабрати неку другу мрежу. Телефон остаје у режиму ручног избора мреже све док се не изабере аутоматски, или док се у њега не убаца друга SIM картица.
- *Potvr. akc. SIM serv.*. Видите **SIM сервиси** на страници 125.
- *Pomoćna objašnjenja*, да подесите апарат да приказује или не приказује помоћна објашњења. Видите и део **Коришћење менија** на страници 38.
- *Ton pri uključenju*, да подесите апарат да се оглашава или не тоном при укључивању.

Подешавање проширења

Мени подешавање проширења се приказује једино ако је на телефон прикључено, или раније било прикључено, компатибилно мобилно проширење, на пример, пуњач или хендсфри јединица.

Притисните **Мени**, изаберите *Podešavanja* па *Podešavanje proširenja*. Мени проширења можете изабрати ако је на телефон тренутно прикључено, или

раније било прикључено, неко одговарајуће проширење. Зависно од самог проширења, можете изабрати неку од наредних опција:

- *Uobičajeni režim*, да изаберете начин рада који ће се аутоматски активирати када прикључите одабрано проширење. Док је проширење прикључено на апарат, можете изабрати и неки други начин рада.
- *Automatski odgovor*, да подесите апарат да аутоматски одговара на долазни позив после пет секунди. Ако је *Upoz. na dol. poziv* постављено на *Kratak ton* или *Isključeno*, аутоматско примање позива неће бити активно.

Подешавања конфигурације

За неке мрежне сервисе, као што су мобилни Интернет сервиси, MMS или Синхронизација, неопходно је да у свом телефонском апарату имате исправна подешавања конфигурације. Прибавите ова подешавања од свог провајдера сервиса као конфигурациону поруку или ручно унесите лична подешавања. Измене подешавања можете вршити користећи PC Suite. У свој телефон можете да сачувате и у овом менију да користите конфигурациона подешавања за највише десет различитих провајдера сервиса.

Да сачувате конфигурациона подешавања примљена као конфигурациону поруку послату од провајдера сервиса, видите [Сервис конфигурационих подешавања](#) на страници 16.

Ова подешавања можете видети и делимично мењати и у неким другим апликацијама.

Притисните **Meni** па изаберите *Podešavanja, Podešavanja konfiguracije*.
Изаберите:

- *Uobičaj. podešavanja* да погледате листу провајдера сервиса сачувану у Вашем телефону (уобичајени провајдер сервиса је истакнут), као и да изаберете другог провајдера сервиса за уобичајеног. Дођите до неког провајдера и притисните **Detalji** да видите листу апликација које подржава. Да обришете провајдера сервиса из листе, притисните **Opcije** и изаберите *Obriši*.
- *Aktiviraj uobičaj. u svim aplikacijama*, да подесите да апликације користе подешавања уобичајеног провајдера сервиса.
- *Preferencijalna pristupna tačka*, да изаберете неку другу приступну тачку. Обично се користи приступна тачка Вашег преферентног оператора мреже.

Ручно уношење параметара

Да унесете, видите и измените подешавања ручно, притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja, Podešavanja konfiguracije* па *Podešavanja lične konfiguracije*.

Да додате нову конфигурацију, притисните **Dodaj**, или притисните **Opcije** и изаберите *Dodaj novi*. Изаберите из листе један од типова апликација и унесите сва неопходна подешавања. Да активирате та подешавања, притисните **Nazad** па **Opcije** и изаберите *Aktiviraj*.

Да погледате или измените уобичајено корисничко подешавање, изаберите апликацију коју желите да погледате, па затим изаберите подешавање које желите да измените.

Подешавање заштите

Када се користе опције заштите које ограничавају позиве (као што су забрана позива, затворене групе корисника и фиксно бирање) и даље имате могућност позивања броја службе помоћи који је програмиран у Вашем телефону.

Притисните **Meni**, изаберите *Podešavanja* па *Podešavanje zaštite*. Изаберите:

- *Zahtev za PIN šifrom*, да подесите апарат да захтева PIN шифру при сваком укључивању. Неке SIM картице не дозвољавају искључивање захтева за PIN шифром.

- *Usluga zabrane poziva* (мрежни сервис), да ограничите долазне и одлазне позиве. За ово Вам је неопходна шифра забране.

Ограничење позива и преусмерење позива не могу бити активни истовремено.

- *Fiksno biranje*, да ограничите одлазне позиве и текстуалне поруке само на одабране телефонске бројеве, ако то подржава Ваша SIM картица. Неопходна Вам је PIN2 шифра.

Када је активирано фиксно бирање, нису могуће (E)GPRS везе осим слања текстуалних порука путем (E)GPRS везе. У том случају, неопходно је да телефонски број примаоца и број центра за размену порука буду убачени у листу фиксног бирања.

- *Zatv. grupa korisnika*. Затворена група корисника је мрежни сервис који дефинише групу особа које једино можете позивати и само од њих примати позиве. За детаљније информације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

- **Stepen zaštite.** Изаберите *Telefon*, и апарат ће захтевати заштитну шифру увек кад се у њега убади нова SIM картица.
Изаберите *Memorija*, и телефон ће захтевати сигурносну шифру када се бира меморија SIM картице и када се жели променити активна меморија (видите *Избор подешавања контаката* на страници 62) или копирати из једне меморије у другу (*Копирање контаката* на страници 65).
- **Pristupne šifre,** да промените сигурносну шифру, PIN шифру, PIN2 шифру и шифру за забрану позива. Шифре се могу састојати само од цифара 0 до 9.

Врати фабричка подешавања

Да бисте неке параметре менија вратили на првобитне вредности, притисните **Мени**, изаберите *Podešavanja* па *Vrati fabrička podešavanja*. Унесите заштитну шифру па притисните **ОК**. Имајте на уму да се не бришу подаци које сте Ви сами укуцали или преузели у телефон, као на пример имена и телефонски бројеви сачувани у контактима.

■ Галерија

У овом менију можете манипулисати вињетама, сликама, видео снимцима и аудио записима, као и мелодијама и тоновима које сте сачували, рецимо из примљених мултимедија порука. Ове датотеке су организоване у фолдере.

Ваш телефон подржава DRM (Digital Rights Management, управљање правима својине над дигиталним садржајима) систем за заштиту садржаја у

уређају. Део садржаја, рецимо мелодија звона, може бити заштићен и повезан са одређеним правилима коришћења, на пример, број употреба или одређени временски период коришћења. Ова правила су дефинисана у оквиру кључа за активирање датог садржаја који се добија или у склопу самог садржаја или засебно, зависно од провајдера сервиса. Ове кључеве за активирање можете обнављати. Увек проверите услове испоруке свих садржаја као и кључ за активирање пре саме набавке, пошто могу подразумевати плаћање.

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

1. Притисните **Meni** и изаберите **Galerija**. Приказује се листа фолдера. **Fotografije**, **Video snimci**, **Teme**, **Slike**, **Melodije** и **Audio snimci** су оригинални фолдери телефонског апарата.
 2. Дођите до жељеног фолдера и притисните **Otvori** да видите листу датотека у њему, или притисните **Opcije** и биће Вам на располагању неке од наредних опција:
 - **Preuzimanja**, за преузимање додатних слика, мелодија и видео садржаја. Изаберите **Preuzimanja slika**, **Preuzim. melodija**, **Preuzimanja videa** или **Preuzimanja tema**. Приказује се листа расположивих адреса (букмарк ознака) претраживача. Изаберите **Još adresa** да приступите листи адреса у менију **Web**; видите део **Адресе (букмарк ознаке)** на страници 118.
- Изаберите одговарајућу адресу (букмарк ознаку) за повезивање на жељени сајт. Ако успостављање везе не успе, вероватно је немогуће

приступити датој страни преко сервиса чије параметре везе тренутно користите. У том случају, уђите у мени *Web* и активирајте други скуп параметара сервиса; видите *Успостављање везе са неким сервисом* на страници 113. Покушајте поново да се повежете на дати сајт.

Који су Вам сервиси на располагању, као и за цене и претплату, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже или провајдера сервиса. Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

- *Obriši folder, Premesti, Promeni naziv, Detalji, Vrsta pregleda, Složi, Dodaj folder* и *Lista ključeva*. Стандардне фолдере који долазе са софтвером телефона не можете брисати, премештати нити им мењати назив.
 - *Stanje memorije*, да видите статус, стање, друге заједничке меморије телефона. Видите *Заједничка меморија* на страници 13.
3. Ако сте отворили неки фолдер, изаберите датотеку коју желите да видите, па притисните *Otvori*. Ако сте претходно изабрали *Теме*, дођите до неке теме и притисните *Vidi* да отворите пакет теме.

Изаберите и отворите неку датотеку, или притисните *Опције* и искористите једну од следећих функција које су доступне за одабрану датотеку:

- *Obriši, Pošalji, Izmeni sliku, Premesti, Promeni naziv, Post. za pozadinu, Post. kao melodiju, Primeni temu, Detalji, Vrsta pregleda, Složi, Obriši sve, Otvori u nizu, Utišaj audio (Vrati audio), Podesi kontrast, Dodaj folder* и *Stanje memorije*.
- *Pošalji*, да одабрану датотеку пошаљете путем MMS сервиса, Bluetooth бежичне везе или ИЦ везе.

- *Obriši sve*, да обришете све податке и фолдере у одабраном фолдеру.
- *Izmeni sliku*, да додате текст, оквир или вињету одабраној слици, или да је исечете.
- *Otvori u nizu*, да видите датотеке у фолдеру појединачно.
- *Utišaj audio (Vrati audio)*, да утишате, искључите (укључите) звук аудио датотеке.
- *Podesi kontrast*, да подесите контраст слике.
- *Aktiviraj sadržaj*, да обновите, ажурирате, кључ за активирање одабране датотеке. Ова опција се приказује једино ако се дати кључ за активирање може обнављати, ажурирати.
- *Lista ključeva*, да видите листу свих расположивих кључева за активирање. Кључеве за активирање можете и обрисати, на пример, оне који су истекли.

■ Медији

Камера

Користећи уграђену камеру свог телефонског апарата, можете да правите фотографије. Објектив камере се налази на задњој страни телефона, а екран телефона служи као визир. Камера даје фотографије JPEG формата.

Када нема довољно меморије за нове снимке, неопходно је ослободити меморију брисањем неких ранијих снимака или датотека у галерији.

Апарат Nokia 7280 подржава слике у резолуцији 640 x 480 пиксела. Резолуција слика у овим материјалима може да изгледа другачије.

Фотографисање

Отворите објектив камере, притисните **Meni**, па изаберите *Mediji, Kamera*. Жива слика се појављује на екрану телефона који можете да користите као визир за кадрирање. Да направите снимак, притисните **Slikaj**. Чуће се тон окидача. Телефонски апарат меморише снимак у фолдер *Fotografije* у менију *Galerija*.

Ако фотографију желите да пошаљете као мултимедија поруку, притисните **Pošalji**.

Изаберите **Nazad** да снимите другу фотографију, или притисните **Opcije** па изаберите, рецимо, опцију да зумирате, да обришете или да преименујете сачувану фотографију, да отворите *Galerija*, да подесите контраст, да фотографију поставите за позадину (тапет), да видите детаље или да фотографију пошаљете као мултимедија поруку, преко ИЦ везе или користећи Bluetooth технологију.

Опције у Камера

Притисните **Meni**, и изаберите *Mediji, Kamera*. Притисните **Opcije** и зависно од режима камере, изаберите:

- *Promeni režim*, да промените режим рада камере. Изаберите *Standardna fotogr., Portretna fotografija*, или ако је осветљење слабо изаберите *Noćni režim*. Ако намеравате да снимак доделите имену или телефонском броју у именику, изаберите *Portretna fotografija*.

- *Zum*, да приближите, увећате објекат који снимате. У режиму тражила (визира), померите тачкић у смеру кретања казаљке на сату, или у спуротном смеру, да увећате или да смањите објекат (крупнији, односно општији план).
- *Samookidač*, да активирате саоокидач. Притисните **Start**, и после одређеног временског периода, камера ће направити снимак. Док саоокидач ради, чује се пиштање.
- *Vidi prethodnu*, да видите претходну фотографију исте сесије снимања.
- *Otvori Galeriju*, да отворите мени *Galerija*.
- *Podešavanje*, да поставите подешавања камере:
 - *Uobičajeni režim*, да поставите уобичајени режим рада камере.
 - *Kvalitet slike*, да одредите колико ће графичка датотека бити компримована код меморисања снимка. Изаберите *Visok*, *Normalan* или *Osnovni*. *Visok* обезбеђује најбољи квалитет снимка али и заузима више меморије.
 - *Zvuci kamere*, да подесите тон окидача и саоокидача на *Uključeni* или *Isključeni*.
 - *Uobičajeno ime*, да одредите које ће бити уобичајено име за меморисање фотографије или видео снимка. Ако изаберете *Automatski*, користиће се уобичајени назив, а ако изаберете *Moj naslov*, моћи ћете да измените или укупате ново име.

Медиа плејер

Помоћу модула Медиа плејер можете гледати, пуштати и преузимати датотеке, на пример, слике, аудио, видео и анимације из различитих извора.

Даље, Медиа плејер Вам омогућава и праћење компатибилних видео садржаја стримованих са неког мрежног сервера. Функција стримовања је могућност зависна од оператора и за њу је неопходно да је подржава комуникациона мрежа. За расположивост сервиса, као и за цене и претплату, проверите код свог локалног оператора целуларне мреже и/или провајдера сервиса чији сервис желите да користите. Провајдери ће Вам такође дати и упутства о коришћењу њихових услуга.

Притисните **Мени**, изаберите *Mediji* па *Media plejer*. Изаберите:

- *Otvori Galeriju*, да отворите *Galerija*. Видите *Галерија* на страници 94.
- *Adrese*, да отворите *Adrese*. Видите *Адресе (букмарк ознаке)* на страници 118.
- *Idi na adresu*, укуцајте адресу сервиса па притисните **OK**.
- *Preuzimanja medija*, да у свој телефон преузмете додатне графике, мелодије или видео садржаје. Садржаје преузимајте само са извора, сајтова, у које имате поверење.

Подешавање телефонског апарата за стриминг сервис

Подешавања за стримовање садржаја можете добити у виду конфигурационе поруке од оператора мреже или од провајдера сервиса који нуди сервис који желите да користите.

За више информација и правилне параметре, подешавања, обратите се свом оператору мреже или провајдеру који нуди сервис који желите да користите. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део [Сервис конфигурационих подешавања](#) на страници 16. Видите и део [Подешавања конфигурације](#) на страници 91.

Притисните **Meni**, изаберите *Mediji*, *Media plejer* па *Podešav. streaminga*.

- Изаберите *Konfiguracija* и одаберите уобичајеног (примарног) провајдера сервиса стримовања.
- Изаберите *Račun* да видите налоге које нуди провајдер сервиса. Ако се прикаже више налога, изаберите онај који желите да користите.

Радио

Да слушате радио свог телефонског апарата, утакните компатибилне слушалице у конектор на доњој страни телефона. Проводник слушалица служи и као радио антена, зато га оставите да слободно виси.

Имајте на уму да квалитет пријема зависи од покривања дате радио станице на тренутној локацији.

1. Да укључите радио, притисните **Meni**, изаберите *Mediji* па *Radio*. Приказују се број меморијског места и име радио станице (ако сте је претходно сачували), као и фреквенција радио станице.
2. Ако сте већ меморисали радио станице, изаберите неку од радио станица на локацијским местима од 1 до 20.

Када користите компатибилне слушалице које поседују тастер, притисните тастер да дођете до жељене радио станице.

Подешавање и меморисање радио станица

Када је радио укључен, изаберите или па притисните **lzaberi** да промените радио фреквенцију у корацима од 0,05 MHz, или притисните и држите **lzaberi** да започнете тражење канала, радио станица. Тражење се прекида када се пронађе нека станица, канал. Да станицу меморисхете, притисните **Opције**, па изаберите *Zapamti stanicu*. Унесите име радио станице, притисните **Opције** па изаберите *Prihvati*.

Коришћење радио пријемника

Када је радио укључен, изаберите или да пређете на наредну или на претходну меморисану радио станицу, или притисните **Opције**, па изаберите:

- *Isključi*, да радио искључите.
- *Jačina тона*, да поставите јачину звука радија.
- *Stanice*, да видите листу канала, радио станица. Притисните **Opције** да радио станици промените име или да је обришете.
- *Zvučnik* (или *Hedset*) да радио слушате преко звучника (или преко слушалица). Нека су слушалице стално прикључене на телефон. Проводник слушалица служи и као радио антена.
- *Podesi frekvenciju*. Унесите фреквенцију радио станице коју желите да слушате. Можете да уносите фреквенције у опсегу од 87,5 MHz до 108,0 MHz. Да поставите ту фреквенцију, притисните **Opције** па затим

Prihvati. Да станицу ставите у своју листу станица, притисните *Sačuvaj* и погледајте део *Zapamti stanicu* горе у тексту.

Док слушате радио, нормално примате и упућујете позиве. За време позива, звук из радија се искључује.

Када нека апликација која користи (E)GPRS или HSCSD везу шаље или прима податке, може доћи до сметњи радио пријема.

Диктафон

Имате могућност снимања делова говора, звука или активног разговора у трајању до 3 минута. Ово је корисно, на пример, када желите да снимите име и број да бисте их касније записали.

Рикордер (диктафон) се не може користити док је активна нека говорна или GPRS веза.

Снимање

1. Притисните **Meni**, изаберите *Mediji* па *Diktafon*.
2. Да снимање започнете, изаберите *Snimi*. Да снимање започнете у току позива, притисните **Opције**, па изаберите *Snimi*. Када снимате телефонски разговор, сви учесници у вези чују тихи писак на приближно сваких пет секунди.
Када снимате телефонски разговор, држите телефон у нормалном положају, уз уво.
3. Да снимање прекинете, притисните **Prekini**. Телефонски апарат меморише снимак у фолдер *Audio snimci* у менију *Galerija*.
4. Да преслушате претходни снимак, изаберите *Pusti posl. snimljeno*.

5. Да пошаљете последњи снимак, изаберите *Pošalji posl. snimlj.* Снимак се може послати преко ИЦ везе, Bluetooth бежичне везе или MMS сервиса.

Листа снимака

Притисните **Meni**, изаберите *Mediji, Diktafon* па *Lista snimaka*. Приказаће се листа фолдера у оквиру *Galerija*. Отворите *Audio snimci* да погледате листу снимака. Притисните **Опције** и моћи ћете да изаберете неку од опција за датотеке у *Galerija*. Видите *Галерија* на страници 94.

■ Роковник

Аларм

Аларм користи формат приказивања времена који је подешен за сат. Аларм функционише и када је телефон искључен, ако има довољно енергије у батерији.

Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik*, па *Alarm*.

- Изаберите *Vreme alarma*, унесите време аларма и притисните **OK**.

Да измените време аларма, изаберите *Uključi*.

- Изаберите *Ponavljanje alarma* да подесите аларм за одабране дане у недељи.
- Изаберите *Ton alarma*, па затим изаберите уобичајени тон аларма, подесите тон аларма по свом укусу тако што ћете га изабрати из листе мелодија у Галерији.

Када истекне време подешено за аларм

Телефон ће се огласити алармом и палити и гасити *Alarm!* као и тренутно време.

Да прекинете аларм, притисните **Prekini**. Ако пустите апарат да звони један минут, или притиснете **Ponovi**, аларм престаје и обнавља се после десетак минута.

Ако је у време подешено за аларм апарат искључен, он ће се аутоматски укључити и огласити алармом. Ако притиснете **Prekini**, апарат Вас пита да ли желите да га активирате. Притисните **Ne** да апарат искључите, или **Da** да бисте могли да позивате и примате позиве. Не притискајте **Da** када употреба бежичног телефона може да проузрокује сметње или опасност.

Календар

Календар Вашег телефонског апарата Вам помаже да водите евиденцију о подсетницама, позивима које имате обавити, састанцима и рођенданима.

Календар користи заједничку меморију; видите [Заједничка меморија](#) на страници 13.

Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik*, па *Kalendar*.

Дођите до жељеног дана. Тренутни дан је уоквирен. Ако су за дан постављене неке напомене, он је исписан масним словима. Да видите напомене за тај дан, притисните **Vidi**. Да видите неку седмицу, притисните **Opcije** и изаберите *Sedmični pregled*.

- Да видите одређену напомену, дођите до ње и притисните **Vidi**. Преглед напомена Вам омогућава да погледате детаље одабране напомене. Напомену можете прелиставати.
- Постоје и опције креирања напомене, њеног слања преко ИЦ везе, преко бежичне Bluetooth везе или као напомене директно у календар другог компатибилног телефона, или њеног слања као текстуалне или мултимедија поруке.

На располагању су опције брисања, измена, премештања и понављања напомена као и копирања напомене у неки други дан.

Да обришете све напомене из календара, изаберите месечни или седмични приказ, притисните **Opције** и изаберите *Obriši sve napomene*.

Podešavanja, да поставите датум, време, формат датума и времена, или дан којим почиње седмица. Опција *Autom. obriši napom.* Вам омогућава да подесите телефонски апарат да аутоматски после одређеног времена брише старе напомене. Међутим, напомене са понављањем, на пример рођендани, се неће брисати.

Унос напомене у календар

За детаље о начину уноса слова и бројева, видите део [Писање текста](#) на страници 36.

Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik*, па *Kalendar*. Дођите до жељеног датума, притисните **Opције** па изаберите *Stavi napomenu*. Изаберите једну од следећих врста напомена:

- **Sastanak** – Унесите текст (или притисните **Opcije** и потражите име у контактима) па притисните **Sačuvaj**. Унесите место одржавања састанка па притисните **Sačuvaj**. Унесите време и датум почетка састанка, па затим унесите време и датум завршетка састанка. Да бисте поставили аларм, упозорење, за напомену, изаберите **Sa zvukom** или **Nečujan** (без тона упозорења) па поставите време аларма.
- **Poziv** – Унесите телефонски број и притисните **Sačuvaj**. Унесите име и притисните **Sačuvaj**. (Уместо ручног уношења броја телефона, притисните **Opcije** да име и телефонски број потражите у контактима.) Затим унесите време за обављање позива. Да бисте поставили аларм, упозорење, за напомену, изаберите **Sa zvukom** или **Nečujan** (без тона упозорења) па поставите време аларма.
- **Rođendan** – Унесите име особе (или притисните **Opcije** па име потражите у контактима), и притисните **Sačuvaj**. Затим унесите годину рођења и притисните **OK**. Да бисте поставили аларм, упозорење, за напомену, изаберите **Sa zvukom** или **Nečujan** (без тона упозорења) па поставите време аларма.
- **Memo** – Унесите текст па притисните **Sačuvaj**. Унесите почетни и крајњи датум за напомену, подсетницу. Да бисте поставили аларм, упозорење, за напомену, изаберите **Sa zvukom** или **Nečujan** (без тона упозорења) па поставите време аларма.
- **Podsetnik** – Унесите предмет за подсетницу и притисните **Sačuvaj**. Да поставите аларм за напомену, изаберите **Alarm uključen** па поставите време упозорења, аларма.

Када је постављен аларм за напомену, у прегледу се приказује индикатор .

Када Вас телефонски апарат упозорава алармом на напомену

Телефон пишти и приказује напомену. Када је на екрану приказана напомена типа "позив" , приказани број можете позвати притиском на **позивни тастер**.

- Да прекинете аларм а да не погледате напомену, притисните **Izađi**.
- Да прекинете аларм и погледате напомену, притисните **Vidi**. Притисните **Ponovi** и аларм ће се поново огласити за десет минута.

Листа обавеза

Имате могућност да меморишете напомену за неку обавезу, да одредите степен приоритета напомене и да је маркирате као урађено када обавезу, задатак обавите. Напомене можете разврставати по приоритету или по датуму.

Листа обавеза користи заједничку меморију; видите [Заједничка меморија](#) на страници 13.

Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik*, па *Lista obaveza*.

Притисните **Dod. nap.** да бисте унели напомену. Унесите напомену па притисните **Opcije** и изаберите *Sačuvaj*. Изаберите степен приоритета за напомену, *Visok*, *Srednji*, или *Nizak*. Телефон аутоматски поставља рок без аларма за напомену. Да измените рок, прикажите напомену, па затим изаберите опцију рок.

Или дођите до напомене и притисните **Vidi** или притисните **Opcije**.

- Да додате нову напомену, притисните **Опције** па изаберите **Dodaj**.
- Можете такође да погледате и обришете одабрану напомену, као и да обришете све напомене које сте означили као обављене. Можете разврстати напомене по приоритету и року, послати поруку на други телефон, сачувати поруку као напомену у календар или приступити календару.

У току прегледа напомене, можете да изаберете опцију измене одабране поруке, измене рока или приоритета напомене, или да је означите као обављено.

Напомене

Ову апликацију можете да користите за састављање и слање напомена компатибилним уређајима преко ИЦ везе, Bluetooth бежичне везе, SMS или MMS сервиса.

Апликација Напомене користи заједничку меморију; видите [Заједничка меморија](#) на страници 13.

Притисните **Мени**, изаберите **Rokovnik**, па **Napomene**. Ако време и датум нису подешени, телефон ће тражити да то учините пре почетка састављања, писања напомене.

Да додате напомену, притисните **Napom.** или притисните **Опције** и изаберите **Stavi napomenu**. Унесите напомену, притисните **Опције** и изаберите **Sačuvaj**.

Или дођите до неке напомене и притисните **Vidi**, или притисните **Опције** да бисте видели опције које су на располагању за напомене.

Синхронизација

Модул Синхронизација Вам омогућава да податке из свог календара и податке о контактима сачувате, пребаците на неки Интернет сервер (мрежни сервис) или у компатибилни РС рачунар. Ако сте податке сачували на неком Интернет серверу, свој телефон можете синхронизовати стартовањем синхронизације са телефона. Такође можете синхронизовати податке контаката, календара и напомена у телефону са подацима и напоменама које се налазе у компатибилном РС рачунару стартовањем синхронизације са РС рачунара. Контакт подаци на SIM картици се неће синхронизовати. Одговарање на долазни позив у току синхронизације исту прекида, па је потребно да је стартујете поново.

Синхронизација са телефонског апарата

Пре синхронизовања са свог телефона, мораћете да се претплатите на сервис синхронизације и да прибавите конфигурациона подешавања од свог провајдера. За детаље у вези расположивости и за параметре подешавања сервиса синхронизације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса.

Да започнете синхронизацију са свог телефонског апарата:

1. Активирајте параметре, подешавања везе неопходне за синхронизацију. Видите [Подешавања за синхронизацију са Вашег телефонског апарата](#) на страници 111.
2. Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik, Sinhronizacija, Sinhronizacija preko servera* па затим *Podaci koji se sinhr..* Маркирајте податке које желите да синхронизујете, па притисните **Završi**.

3. Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik, Sinhronizacija, Sinhronizacija preko servera* па *Sinhroniši*.
4. Пошто потврдите, маркирани подаци активираног скупа ће бити синхронизовани.
Имајте на уму да прва синхронизација, или поновљена прекинута синхронизација, може потрајати и до 30 минута ако су контакти или календар испуњени.

Подешавања за синхронизацију са Вашег телефонског апарата

Конфигурациону поруку за подешавања синхронизације можете примити од оператора мреже или од провајдера сервиса. За детаље у вези расположивости и за параметре подешавања сервиса синхронизације, обратите се свом оператору мреже или провајдеру сервиса. За пријем подешавања у форми конфигурационе поруке, видите део **Сервис конфигурационих подешавања** на страници 16. За ручни унос подешавања, видите **Подешавања конфигурације** на страници 91.

Притисните **Meni**, изаберите *Rokovnik, Sinhronizacija, Sinhronizacija preko servera* па затим *Podešavanje sinhr..* Изаберите:

1. Изаберите *Konfiguracija*, дођите до провајдера сервиса чија подешавања желите да активирате па притисните **Izaberi**.
2. *Račun*, да погледате налоге које нуди провајдер сервиса. Ако се прикаже више налога, изаберите онај који желите да користите.

Синхронизација са компатибилног РС рачунара

За синхронизацију података именика, календара и напомена са компатибилног РС рачунара, можете користити ИЦ везу или Bluetooth везу. За то је неопходно и да је на РС рачунару инсталисан програмски пакет PC Suite за модел Вашег телефона. Стартујте синхронизацију са рачунара користећи PC Suite програмски пакет.

Обратите пажњу да телефон буде у пасивном режиму и да су време и датум подешени.

■ Web

Користећи претраживач свог телефона можете приступати различитим сервисима мобилног Интернета.

За расположивост сервиса, као и за цене и претплату, проверите са провајдером сервиса чији сервис желите да користите. Провајдери ће Вам такође дати и упутства о коришћењу њихових услуга.

Користећи претраживач свог телефона можете претраживати сајтове који користе Wireless Mark-Up Language (WML) или Extensible HyperText Markup Language (xHTML) језик. Изглед страна може да буде различит због саме величине екрана. Имајте на уму да нећете моћи да видите све детаље неке Интернет презентације, стране.

Важно: Користите само оне сервисе у које имате поверења и који нуде адекватну безбедност и заштиту од штетног софтвера.

Основни кораци за приступ и коришћење сервиса

1. Меморишите параметре сервиса који су неопходни за приступ сервису који желите да користите. Видите страницу [113](#).
2. Успоставите везу са датим сервисом. Видите страницу [113](#).
3. Започните претраживање страна сервиса. Видите страницу [114](#).
4. Пошто завршите претраживање, прекините везу са сервисом. Видите страницу [117](#).

Подешавање телефонског апарата за неки сервис

Ваш телефон може имати већ сачувана подешавања неких сервиса. Додатна подешавања се могу примити преко конфигурационе поруке од оператора мреже или од провајдера сервиса који нуди сервис који желите да користите. За пријем подешавања сервиса у форми конфигурационе поруке, видите део [Сервис конфигурационих подешавања](#) на страници [16](#) и [Подешавања конфигурације](#) на страници [91](#).

За више информација и правилне параметре, подешавања, обратите се свом оператору мреже или провајдеру који нуди сервис који желите да користите.

Успостављање везе са неким сервисом

Проверите да су активирана Web подешавања за сервис који желите да користите. Да активирате подешавања, притисните **Meni**, изаберите *Web, Podešavanja* па *Podešavanja konfiguracije*. Изаберите *Konfiguracija*, па затим изаберите скуп конфигурације који желите да активирате.

Да успоставите везу са Вебом, користите један од наредних начина:

- Отворите почетну страну, хоумпејџ, провајдера сервиса: Притисните **Meni**, изаберите *Web*, па *Početna strana*.
- Изаберите букмарк, адресу, датог сервиса: Притисните **Meni**, изаберите *Web, Adrese* затим изаберите букмарк, адресу. Ако адреса не функционише са тренутно активним параметрима сервиса, активирајте неки други скуп параметара сервиса и покушајте поново.
- Изаберите последњи (посећени) URL: Притисните **Meni**, изаберите *Web, Zadnja web adr..*
- Унесите адресу датог сервиса:
Притисните **Meni**, изаберите *Web* па затим *Idi na adresu*. Унесите адресу сервиса, притисните **Opcije** па изаберите *Prihvati*.

Претраживање страна неког сервиса

Пошто сте успоставили везу са сервисом, можете почети претраживање његових страна. Функције тастера телефонског апарата се могу разликовати од једног до другог сервиса. Пратите текст упутства на екрану телефонског апарата. За више информација се обратите свом провајдеру сервиса.

Имајте на уму да ако је за тип везе, носилац података, изабран GPRS, у току претраживања се приказује иконица у левом горњем углу екрана. Ако у току (E)GPRS везе примите позив или текстуалну поруку или упутите позив, у горњем левом углу екрана приказаће се иконица која означава да је

(E)GPRS веза задржана (стављена на чекање). По завршетку позива, телефон покушава да поврати (E)GPRS везу.

Употреба тастера телефонског апарата у току претраживања

- За претраживање страна користите тачкић.
- Да изаберете неку истакнуту ставку, притисните **позивни тастер**, или притисните **Опције** да изаберете опцију отварања линка.
- За унос слова, бројева и специјалних карактера, притисните централни селекциони тастер, па карактере бирајте појединачно са словне траке.

Опције у току претраживања

Притисните **Опције** и биће Вам на располагању следеће опције. Провајдер сервиса може да нуди и друге опције. Изаберите:

- *Kretanje desno-levo* или *Kretanje gore-dole* да промените смер кретања по страници, прелиставања странице.
- *Prečice*, да отворите нову листу опција само за дату страну.
- *Početna strana*, да отворите почетну страну одабраног провајдера сервиса.
- *Dodaj adresu*, да страну сачувате као адресу, бумкарк ознаку.
- *Adrese*. Видите **Адресе (бумкарк ознаке)** на страници 118.
- *Opције stranice*, да отворите опције које се односе на тренутну страну.
- *Prethodno*, да прикажете листу претходно посећених URL адреса.
- *Linkovi za preuzim.*, да Вам се прикаже листа адреса са којих се може вршити преузимање одређених садржаја.

- *Sačuvaj u folder*, да тренутну страну сачувате у фолдер за преузимање.
- *Ostale opcije*, да прикажете листу додатних опција, рецимо, неких опција заштите.
- *Učitaj ponovo*, да поново учитате и ажурирате садржај отворене стране.
- *Prekini*. Видите [Раскидање везе са сервисом](#) на страници 117.

Директно позивање

Претраживач подржава функције којима можете да приступате у току претраживања. Можете да упутите говорни позив, да пошаљете DTMF тонске секвенце у току говорног позива и да сачувате име и телефонски број са неке стране.

Кеш меморија

Подаци као и сервиси којима сте приступали чувају се у кеш меморији Вашег апарата. Да испразните кеш меморију:

- у току претраживања, притисните **Опције**, изаберите *Ostale opcije* па *Obriši keš*, или
- у пасивном режиму, притисните **Мени**, изаберите *Web*, па затим *Obriši keš*.

Кеш меморија је меморијски простор који се користи за привремено смештање података. Ако сте приступали, или покушавали да приступите, поверљивим информацијама које захтевају унос лозинке, испразните кеш меморију после сваке такве радње. Подаци или сервиси којима сте приступали су уписани у кеш меморију.

Раскидање везе са сервисом

Да прекинете претраживање и раскинете везу, притисните **Опције** и изаберите **Прекини**.

Или, притисните тастер "заврши" два пута, или притисните и држите тастер "заврши".

Подешавање изгледа претраживача

У току претраживања, притисните **Опције**, изаберите **Ostale opcije** па **Podešavanja izgleda**, или у пасивном режиму, притисните **Мени**, изаберите **Web, Podešavanja** па **Podešavanje izgleda**. Изаберите:

- **Prelom teksta**. Изаберите **Uključen**, и текст ће се настављати у наредни ред. Ако изаберете **Isključen**, текст ће бити скраћен.
- Изаберите **Veličina slova**, па затим и величину слова.
- **Prikaz slika**. Изаберите **Ne**, и неће се приказивати слике које се појављују на странама. Ово може да убрза претраживање страна које садрже доста слика.
- **Upozorenja**, изаберите **Up. za vezu bez zašt.** па затим **Da** да подесите телефон да Вас упозорава када у току претраживања прелазите са безбедне (штићене) на нештићену (отворену) везу. Изаберите **Up. za stav. bez zašt.**, па затим **Da** да подесите телефон да Вас упозорава када се на некој безбедној (штићеној) страни сајта налазе нештићени елементи. Имајте на уму да ова упозорења не гарантују безбедност, заштиту везе. За

даље информације, видите део [Сигурност, заштита претраживача](#) на страници [121](#).

- *Kodiranje znakova*, да изаберете који ће кодни распоред претраживач користити за приказ текста на странама које саме не дају такву информацију, као и да изаберете да ли ће се за слање веб адреса на компатибилне телефоне увек користити UTF-8 кодни распоред.

Кукице

Кукица, или "колачић", је податак који неки сајт, локација, уноси у кеш меморију претраживача Вашег телефона. Тај податак могу бити, на пример, Ваше корисничке информације или Ваше преференце у претраживању. Кукице, "колачићи", се чувају док не испразните кеш меморију; видите [Кеш меморија](#) на страници [116](#).

1. У току претраживања притисните **Опције**, изаберите *Ostale opcije, Zaštita*, па *Podešav. cookieja*, или, у пасивном режиму, притисните **Мени**, изаберите *Web, Podešavanje, Podešavanje zaštite* па *Kukice*.
2. Изаберите *Dozvoljene* или *Odbacuju se*, да допустите, односно забраните примање "колачића", кукица.

Адресе (букмарк ознаке)

Имате могућност чувања адреса страна у облику букмарк ознака, адреса, у меморији апарата.

1. У току претраживања притисните **Opcije** и изаберите **Adrese**, или, у пасивном режиму, притисните **Meni**, изаберите **Web** па **Adrese**.
2. Дођите до адресе, бумкарк ознаке, коју желите да користите и притисните **Izaberi** да се повежете на страну на коју се односи та адреса.
Или изаберите **Opcije** да погледате назив и IP адресу изабране адресе, бумкарк ознаке, да је измените или обришете, или да је пошаљете директно на други телефон као бумкарк ознаку, или као текстуралну поруку, или да креирате нову адресу.

У Вашем уређају постоје неке адресе, бумкарк ознаке, које нису ни у каквој вези са фирмом Nokia. Nokia не одобрава нити гарантује за ове сајтове. Ако се одлучите да им приступите, потребно је да предузмете сву предострожност у смислу безбедности и садржаја као и за било који други Интернет сајт.

Примање адресе (бумкарк ознаке)

Када примите неку адресу, бумкарк ознаку (послату као бумкарк, адреса), приказује се обавештење **1 адреса је примљена**. Притисните **Prikaži** да погледате адресу. Да сачувате адресу, притисните **Sačuvaj**, или притисните **Opcije** и изаберите **Vidi** да погледате детаље, или **Obriši** да је одбаците. Да неку адресу, бумкарк ознаку, одбаците чим је примите, притисните **Izadi** па **OK**.

Преузимање

Да преузмете додатне мелодије, слике, видео снимке или теме у свој телефон (мрежни сервис), притисните **Meni**, изаберите **Web** па **Linkovi za preuzim..**

Изаберите *Preuzim. melodija*, *Preuzimanja slika*, *Preuzimanja videa* или *Preuzimanja tema*.

Важно: Инсталишите и користите апликације и други софтвер само из извора који нуде адекватну безбедност и заштиту од штетног софтвера.

Који су Вам сервиси на располагању, цене и претплату проверите код свог оператора целуларне мреже или провајдера сервиса.

Сервисни пријем

Телефонски апарат може да прима сервисне поруке (достављене без Вашег захтева) које Вам шаље провајдер сервиса (мрежни сервис). Сервисне поруке су обавештења о, на пример главним вестима, насловима и могу да садрже текстуалну поруку или адресу неког сервиса.

Да у пасивном режиму приступите функцији *Servisni prijem*, када примите сервисну поруку, притисните **Prikaži**.

Ако притиснете **Izadi**, порука се премешта у *Servisni prijem*. Да опцији *Servisni prijem* приступите накнадно, притисните **Meni**, изаберите *Web* па *Servisni prijem*.

Да опцији *Servisni prijem* приступите у току претраживања, притисните **Opcije**, изаберите *Ostale opcije*, па *Servisni prijem*. Дођите до жељене поруке, притисните **Preuzmi** да активирате претраживач и да преузмете маркирани садржај, или притисните **Opcije** и изаберите *Detalji* да Вам се прикажу детаљне информације о сервисном обавештењу, или изаберите *Obrisi* да је обришете.

Подешавање сервисног пријема

Притисните **Мени**, изаберите *Web*, *Podešavanje*, па *Podešavanje servisnog prijema*.

- Изаберите *Servisne poruke* па *Uključene* (или *Isključene*) да подесите телефон да прима (односно, да не прима) сервисне поруке.
- Изаберите *Filter za poruke* па *Uključene* да подесите телефон да прима сервисне поруке само од оних аутора садржаја које одобрава провајдер сервиса. Да видите листу одобрених аутора садржаја, изаберите *Provereni kanali*.
- Изаберите *Automatska veza*. Ако сте телефон подесили да прима сервисне поруке и изаберете *Uključi*, телефон ће аутоматски, из пасивног режима, активирати претраживач када прими неку сервисну поруку.

Ако изаберете опцију *Isključi*, телефон ће активирати претраживач тек када изаберете *Preuzmi* пошто примите сервисну поруку.

Сигурност, заштита претраживача

Сигурносна заштита је неопходна за неке сервисе као што су банкарски сервиси и онлајн куповина. За такве врсте веза неопходни су Вам сигурносни сертификати и евентуално сигурносни, заштитни модул који се може налазити на Вашој SIM картици. За више информација, обратите се свом провајдеру сервиса.

Заштитни модул

Заштитни модул може да садржи сертификате као и приватне и јавне кључеве. Сврха заштитног модула је да побољша безбедност апликација које се користе из претраживача, а омогућава и употребу дигиталног потписивања. Сертификате у заштитни модул уписује провајдер сервиса.

Притисните **Meni**, изаберите *Web, Podešavanje, Podešavanje zaštite* па *Podešavanje zaštitnog modula*. Изаберите:

- *Detalji zaštitnog modula*, да се прикаже назив заштитног модула, статус, произвођач и серијски број.
- *Zaht. za PIN modula*, да подесите телефон да захтева PIN шифру модула када се користе функције, сервиси, заштитног модула. Унесите шифру и изаберите *Uključen*. Да деактивирате захтев за унос PIN шифре модула, изаберите *Isključen*.
- *Promeni PIN modula*, да промените PIN шифру модула, ако то заштитни модул допушта. Унесите тренутну PIN шифру модула, затим унесите нову шифру два пута.
- *Promeni potpisni PIN*. Изаберите потписни PIN који желите да промените. Унесите тренутну PIN шифру, затим унесите нову шифру два пута.

Видите и део [Приступне шифре](#) на страници 14.

Сертификати

Постоје три врсте сертификата: серверски сертификати, сертификати овлашћеноца и кориснички сертификати.

- Телефон користи серверски сертификат да би успоставио безбеднију везу са сервером на којем се налази садржај. Телефон прима серверски сертификат од провајдера сервиса пре успостављања везе и његова исправност се проверава преко сертификата овластиоца који су меморисани у телефону. Серверски сертификати се не меморишу.

Ако је иконица сигурне везе приказана у току везе, пренос података између телефонског апарата и сервера на којем се налази садржај је шифрован.

Иконица сигурности (заштите) не означава да је пренос података између мрежног пролаза и сервера на којем се налази садржај (или места на којем се налази тражено) безбедан. Провајдер сервиса штити пренос података између мрежног пролаза и сервера са садржајем.

- Сертификате овластиоца користе неки сервиси, као што су банкарски сервиси, за проверу аутентичности других сертификата. Сертификате овластиоца или у заштитни модул уписује провајдер сервиса, или се они преузимају са мреже ако дати сервис подржава употребу сертификата овластиоца.
- Корисничке сертификате корисник добија од Даваоца сертификата. Кориснички сертификати су потребни, на пример, за дигиталне потписе и они повезују корисника са јединственим приватним кључем заштитног модула.

Важно: Имајте на уму да, мада употреба сертификата значајно смањује ризике даљинског повезивања и инсталисања софтвера, сертификати морају бити исправно коришћени да би се искористила предност повећане заштите. Само постојање сертификата не пружа никакву заштиту; одговарајућа функција (управљач сертификата) мора да садржи исправне, аутентичне или проверене сертификате да би се остварила повећана заштита.

Сертификати су временски ограничени. Ако се прикаже упозорење "Сертификат је истекао" или "Сертификат није важећи", мада би требало да је исправан, проверите да ли су у апарату постављени тачан датум и тачно време.

Пре него што извршите било какве измене подешавања сертификата, морате да проверите да ли заиста имате поверење у власника датог сертификата као и да ли дати сертификат заиста припада назначеном власнику.

Дигитални потпис

Користећи свој телефон можете стављати дигиталне потписе ако Ваша SIM картица има заштитни модул. Потпис се може идентификовати као Ваш преко приватног кључа заштитног модула и корисничког сертификата који је коришћен за потписивање. Употреба дигиталног потписа може бити исто као и стављање потписа на папирни рачун, уговор или неки други документ.

Да ставите дигитални потпис, изаберите неки линк на датој страни, на пример, наслов књиге коју желите да купите и њену цену. Приказаће се текст за потпис (евентуално и износ, датум, итд.).

Проверите да је у том моменту текст у заглављу *Čitaj* и да је приказана иконица дигиталног потписа .

Напомена: Ако се иконица дигиталног потписа не појави, значи да је дошло до повреде тајности, сигурности, и не би требало да уносите никакве личне податке као што је Ваш потписни PIN.

Да текст потпишете, прво га комплетног прочитајте па онда можете да изаберете **Potpíši**.

Текст можда не стане у један екран. Зато обавезно прелистајте и прочитајте комплетан текст пре потписивања.

Изаберите кориснички сертификат који желите да употребите. Унесите потписни PIN (видите део **Опште информације** на страници 13) и притисните **ОК**. Иконица дигиталног потписа ће се изгубити, а дати сервис може евентуално да прикаже потврду Ваше куповине.

■ SIM сервиси

Поред функција које нуди телефонски апарат, и Ваша SIM картица може нудити додатне услуге, сервисе којима приступате из овог менија који ће се приказивати само ако га Ваша SIM картица подржава. Називи и садржаји менија у потпуности зависе од SIM картице.

За податке у вези расположивости, цене и информације о начину коришћења SIM сервиса, обратите се продавцу SIM картице, тј. оператору мреже, провајдеру сервиса или другом добављачу.

У зависности од оператора, имате могућност да свој телефонски апарат подесите тако да Вам приказује поруке које се размењују између Вашег

телефонског апарата и мреже када користите SIM сервисе, избором опције *Da* у оквиру менија *Potvr. akc. SIM serv.* у *Podešavanje telefona*.

Имајте на уму да приступ овим сервисима може да подразумева слање поруке или обављање телефонског позива који се наплаћују.

■ Унос бројева

Ова функција Вам омогућава да приступите режиму уноса цифара у којем можете да позивате или да на други начин користите телефонски број који сте унели.

Притисните **Мени**, изаберите *Unos brojeva* па унесите број који желите.

Притисните **Опције** па изаберите:

- *Sačuvaj*, да тај број додате у своје контакте.
- *Pomeri kursor*, да промените режим курсора.
- *Dodaj uz kontakt*, да тај број додате неком контакту који је већ меморисан у Вашем телефонском именику.
- *Pošalji poruku*, да креирате неку поруку и да је пошаљете на тај број.
- *Poziv*, да тај број позовете.

6. Комуникација са РС рачунаром

Када је Ваш телефон повезан на компатибилни РС рачунар преко ИЦ или Bluetooth везе, можете слати и примати имејл поруке и приступати Интернету. Свој телефон можете да користите са великим бројем програма за повезивање са РС рачунаром и дата комуникације. Користећи програмски пакет PC Suite можете, на пример, да синхронизујете контакте, календаре и напомене свог телефона и компатибилног РС рачунара или неког Интернет сервера (мрежни сервис).

Додатне информације као и датотеке за преузимање, на пример пакет PC Suite, можете наћи у делу подршке на Nokia веб сајту, <www.nokia.com/support>.

■ PC Suite

PC Suite садржи следеће апликације (по абecedном реду):

- **HTML Help**, као помоћ у коришћењу апликације.
- **Nokia Connection Manager**, за бирање типа везе између РС рачунара и телефона.
- **Nokia Contacts Editor**, за измене контаката у Вашем телефону.
- **Nokia Content Copier**, за прављење резервних копија података телефона на компатибилном РС рачунару, као и за њихову реконструкцију, повраћај,

у телефон. Ова апликација такође омогућава и пренос података, садржаја, у други компатибилни Nokia телефон.

- **Nokia Image Converter**, за конверзију графичких датотека у подржане формате погодне за примену у мултимедија порукама или за позадине, тапете, као и за њихово пребацивање у телефонски апарат.
- **Nokia Modem Options** садржи параметре, подешавања за HSCSD и GPRS везе.
- **Nokia Multimedia Player**, за пуштање мелодија, слика, видео снимака и мултимедија порука на РС рачунару. Multimedia Player Вам омогућава да приказујете мултимедијалне садржаје примљене преко телефона или путем имејла.
- **Nokia PC Sync**, за синхронизовање, усаглашавање контаката, календара и листа обавеза Вашег телефона и компатибилног РС рачунара.
- **Nokia Phone Browser**, за преглед садржаја фолдера Галерија Вашег телефона на компатибилном РС рачунару. Можете претраживати графичке и аудио датотеке, вршити измене датотека у меморији Вашег телефона, као и преносити датотеке из телефона у РС рачунар и обрнуто.
- **Nokia Sound Converter**, за оптимизацију тонских записа подржаних формата како би били компатибилни са Вашим телефонским апаратом, као и за њихово пребацивање у телефонски апарат.
- **Nokia Text Editor**, за слање текстуалних порука.

Институт заштите ауторских права може да спречава копирање, модификовање, пренос или прослеђивање неких слика, тонова и мелодија звона и другог садржаја.

(E)GPRS, HSCSD и CSD

Свој телефон можете користити и за (E)GPRS (побољшани GPRS), GPRS (општи пакетски пренос података), HSCSD (брзи пренос података са комутацијом линије) и CSD (пренос података са комутацијом линије, *GSM podaci*), комуникационе сервисе за пренос података.

За детаље у вези расположивости и претплате на дата сервисе (пренос података) обратите се свом оператору мреже или провајдеру.

Имајте на уму да коришћење HSCSD сервиса празни батерију Вашег апарата брже од стандардних говорних и дата веза. За време преноса података телефон ћете морати евентуално да прикључите на пуњач.

Видите [Подешавање \(E\)GPRS модема](#) на страници [86](#).

■ Коришћење комуникационих програма за пренос података

Информације у вези употребе комуникационих програма за пренос података потражите у документацији која иде уз њих.

Имајте на уму да се не препоручује позивање или примање позива док је апарат повезан на рачунар пошто то може довести до прекида рада.

Да бисте остварили боље резултате, у току преноса података апарат поставите на стабилну подлогу са тастатуром окренутом надоле. Немојте апарат померати држећи га у руци у току преноса података.

7. Информације о батерији

■ Пуњење и пражњење

Ваш апарат се напаја енергијом из пуњиве батерије. Пуне експлоатационе карактеристике нове батерије се постижу тек после два или три комплетна циклуса пуњења и пражњења. Батерија се може пунити и празнити стотине пута али ће се на крају истрошити. Када се активно време и време у пасивном режиму значајно скрате, купите нову батерију. Обратите се овлашћеном сервису ради замене батерије. Не покушавајте да то сами урадите. Користите само батерије које је одобрила Nokia и пуните их само пуњачима које је Nokia одобрила за овај модел апарата.

Неколико практичних правила о раду проширења

- Допуњавајте батерију само пуњачима које је Nokia одобрила за овај уређај.
- Када се пуњач не користи, ископчајте га из електричне утичнице и из апарата. Не остављајте батерију повезану на пуњач. Прекомерно пуњење може да јој скрати животни век. Ако се не користи, потпуно пуна батерија ће се временом сама испразнити. Екстремни температурни услови могу да утичу на способност пуњења батерије.
- Употребљавајте батерију само за оно за шта је намењена. Никада не користите оштећени пуњач или батерију.
- Не излажите батерију кратком споју. До случајног кратког споја може да дође када неки метални предмет, новчић, спајалица или перо, направи директни контакт позитивног (+) и негативног (-) извода батерије. (Изводи су металне трачице на батерији.) То може да се деси, рецимо, када резервну батерију носите у џепу или

ташници. Кратким спајањем извода може да се оштети батерија или предмет којим се спаја.

- Остављање батерије на топлим или хладним местима, као што је затворени аутомобил у летњим или зимским условима, смањује капацитет и век трајања батерије. Покушавајте да батерију увек држите на температури између 15°C и 25°C (59°F и 77°F). Апарат са загрејаном или хладном батеријом може привремено да не ради, чак и када је батерија потпуно напуњена. Експлоатационе карактеристике батерије су посебно ограничене при температурама знатно испод тачке мржњења.
- Не бацајте батерију у ватру пошто може да експлодира. Батерија може да експлодира и ако је оштећена. Батерије одлажите у складу са локалним прописима. Молимо да их по могућству рециклирате. Не одлажите их као кућни отпад.

ЧУВАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ

Ваш апарат је производ високог квалитета конструкције и израде и њиме треба поступати пажљиво. Наредне сугестије ће Вам помоћу да очувате право на гаранцију којом је покривен овај производ.

- Апарат одржавајте сувим. Атмосферске падавине, влага, као и све врсте течности или влаге могу да садрже минерале који проузрокују корозију електронских кола.
- Не употребљавајте апарат, нити га држите на прашњавим и прљавим местима. Његови покретни делови и електронске компоненте се могу оштетити.
- Немојте држати апарат на местима са високом температуром. Високе температуре могу да скрате век трајања електронских уређаја, да оштете батерије и да деформишу или истопе неке пластичне материјале.
- Немојте држати апарат на местима са ниском температуром. Када се апарат загреје до своје нормалне температуре, у унутрашњости може да се формира влага и да оштети плоче са електронским колама.
- Не покушавајте да отворате апарат осим на начин који је описан у овом упутству.
- Апарат немојте да испуштате, протресате или ударате. Грубо руковање може да проузрокује ломљење унутрашњих плоча и прецизне механике.
- За чишћење апарата не употребљавајте јаке хемикалије, раствараче за чишћење, или јаке детерџенте.
- Не бојите телефон. Боја може да блокира покретне делове апарата и да омете правилан рад.
- Пуњаче користите у затвореном простору.

- За чишћење сочива (камера, сензор растојања и сензор осветљења) користите меку, чисту и суву тканину.
- Користите само испоручену антену или одобрену заменску антену. Неодобрене антене, модификације или додаци могу да оштете апарат и да представљају кршење прописа којима се регулишу радио уређаји.

Све горње сугестије се у истој мери односе на овај апарат, на пуњач и на сва проширења. Ако неки апарат не функционише исправно, однесите га у најближи овлашћени сервис.

ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ У ВЕЗИ БЕЗБЕДНОСТИ

Ваш апарат и његова проширења садрже ситне делове. Држите их ван дохвата деце.

■ Безбедност саобраћаја

Не користите мобилни телефон држећи га у руци док возите моторно возило. Увек осигурајте телефон у његовом држачу; не стављајте телефон на путничко седиште или на места са којих у случају судара или изненадног кочења може да склизне.

Запамтите, безбедност саобраћаја је увек на првом месту!

■ Радно окружење

Имајте на уму да треба да се придржавате свих посебних прописа који важе на датој локацији и да искључите свој апарат увек када је забрањена његова употреба, или када она може да проузрокује сметње или опасност. Користите апарат само у његовим нормалним радним положајима. Да бисте очували усклађеност са смерницама о изложености зрачењу радиофреквентних таласа, користите само проширења која је одобрила Nokia за овај апарат. Када је апарат укључен и носи се приспољен уз тело, увек користите одобрену футролу или торбицу.

Делови овог апарата имају магнетна својства. Овај апарат привлачи металне делове; зато особе са слушним апаратима не треба да га држе на уху на којем је слушни апарат. Апарат увек држите у држачу пошто звучница може да привуче металне материјале. Не стављајте кредитне картице или друге медије са магнетним записом у близину телефона пошто се тако могу избрисати подаци који се налазе на њима.

■ Медицински уређаји

Рад свих радиопредајних уређаја, укључујући и бежичне телефоне, може да ствара сметње у функционисању неадекватно заштићених медицинских уређаја. Консултујте лекара или произвођача медицинског уређаја да утврдите да ли је дати уређај адекватно заштићен од енергије спољашњих радиофреквентних таласа, као и за сва друга питања. Искључите свој апарат у здравственим установама када то налажу у њима истакнута правила. Болнице или здравствене установе можда користе опрему која може да буде осетљива на енергију спољашњих радиофреквентних таласа.

Пејсмејкери

Произвођачи пејсмејкера препоручују минимално растојање од 6 инчи (15,3 цм) између бежичног телефона и пејсмејкера како би се избегле могуће сметње код рада пејсмејкера. Ове препоруке се поклапају са независним истраживањима и препорукама Wireless Technology Research. Особе са пејсмејкерима треба да:

- апарат, када је укључен, увек држе на растојању већем од 6 инчи (15,3 цм) од свог пејсмејкера,
- не носе апарат у џепу на грудима, и
- да апарат држе на уху на супротној страни од пејсмејкера како би могућност стварања сметњи свеле на минимум.

Уколико имате било какав разлог да посумњате да долази до сметњи, одмах искључите овај апарат.

Слушни апарати

Неки дигитални бежични апарати могу да стварају сметње извесним слушним апаратима. Ако се сметње јаве, обратите се свом провајдеру сервиса.

■ Моторна возила

Радиофреквентни сигнали могу да утичу на непрописно инсталисане или неадекватно заштићене електронске системе у моторним возилима као што су електронски системи за убризгавање горива, електронски системи за заштиту од проклизавања (заштиту од блокирања), електронски системи за регулацију брзине, системи са ваздушним јастуком. За додатне информације се обратите произвођачу или представнику произвођача возила или опреме која је накнадно уграђена.

Само квалификовано особље би требало да сервисира овај апарат или да га инсталира у моторно возило. Погрешно инсталисање или сервисирање може да буду опасно и да поништи све гаранције за овај апарат. Проверавајте редовно да ли је целокупна опрема бежичног апарата у вашем возилу прописно монтирана и да ли правилно функционише. Не држите нити носите запаљиве течности, гасове или експлозивне материје на истом месту на којем држите овај апарат, његове делове или проширења. Код моторних возила која су опремљена ваздушним јастуком, имајте у виду да се ваздушни јастуци надувавају великом силом. Не постављајте никакве предмете, укључујући фиксне и преносне бежичне уређаје, у простор изнад ваздушних јастука, нити у зону надувавања ваздушног јастука. Уколико је бежични уређај за аутомобил непрописно инсталисан а ваздушни јастук се надува, може доћи до озбиљних повреда. Употреба овог апарата у авиону је забрањена у току лета. Искључите свој апарат пре уласка у авион. Употреба бежичних телекомуникационих апарата и уређаја у авиону може да представља опасност за функционисање авиона, да доведе до прекида бежичне телефонске мреже, и да буде противзаконита.

■ Потенцијално експлозивне средине

Искључите свој апарат када се налазите у некој средини са потенцијално експлозивном атмосфером и придржавајте се свих знакова и упутстава. Потенцијално експлозивне атмосфере обухватају и она места на којима се обично препоручује да

искључите мотор у возилу. Варнице у таквим срединама могу да проузрокују експлозију или пожар који за резултат имају телесне повреде или чак и смрт. Искључите овај апарат на местима доливања горива; у близини пумпи у сервисима. Придржавајте се ограничења употребе радио уређаја у складиштима горива, магацинима и дистрибутивним центрима, хемијским постројењима или на местима на којима се одвија минирање. Зоне са потенцијално експлозивном атмосфером су често, али не увек, јасно обележене. Оне обухватају потпалубља пловних објеката, објекте за пренос или складиштење хемикалија, возила на течни гас (пропан или бутан гас), као и зоне у којима се у ваздуху налазе хемијска испарења или честице као што су житарице, прашина или метални прах.

■ Хитни позиви

Важно:

Бежични телефони, укључујући и овај апарат, за свој рад користе радио сигнале, бежичне мреже, земаљске жичане мреже и функције које програмира сам корисник. Из тог разлога се не може гарантовати успостављање везе у свим условима. Не би требало да се никада ослањате искључиво на бежични апарат за критичне комуникације као што су медицински хитни случајеви.

Слање хитних позива:

1. Укључите телефон уколико није укључен. Проверите да ли је јачина сигнала адекватна.
Неке мреже захтевају да је важећа SIM картица правилно уложена у телефон.
2. Притисните тастер "заврши" потребан број пута (на пример да бисте прекинули везу, изашли из менија и сл.) да обришете садржај екрана и апарат активирате за телефонирање.

Ако је тастатура закључана, прво је откључајте тако што ћете притиснути централни селекциони тастер па затим **позивни тастера** у року од 1,5 секунде.

Напомена: Имајте на уму да је позивање бројева за хитне позиве који су програмски уписани у Ваш телефон могуће и када је тастатура закључана, зависно од регије и провајдера комуникационе мреже. Држите притиснут **позивни тастер** 1,5 секунду. Затим притисните **Да** па **позивни тастер** у року од четири секунде да покушате са хитним позивом.

3. Притисните и држите централни селекциони тастер, па на словној траци изаберите појединачно цифре броја за хитне случајеве за своју тренутну локацију (нпр., 112, 911 или други званични број за хитне позиве). Бројеви службе помоћи су различити за различите локације.
4. Притисните **позивни тастер**.

Ако су активиране одређене функције, можда ћете прво морати да их искључите да бисте могли да упутите позив служби помоћи. Ако је у апарату активиран начин рада "искључен" или "лет", морате га прво променити и активирати телефонску функцију да бисте могли да упутите хитни позив. Погледајте ово упутство или се обратите свом провајдеру сервиса за детаљније информације.

Када шаљете позив служби помоћи, дајте све неопходне информације што је могуће тачније. Ваш бежични апарат може да буде једино средство комуникације на месту несреће. Не прекидајте везу све док Вам се то не допусти.

■ Информације о сертификацији (SAR)

ОВАЈ АПАРАТ ЗАДОВОЉАВА МЕЂУНАРОДНЕ СМЕРНИЦЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ИЗЛОЖЕНОСТ РАДИО ТАЛАСИМА

Ваш мобилни апарат је радио предајник и пријемник. Он је пројектован и произведен тако да не прелази граничне вредности изложености енергији радиофреквентних таласа које препоручују међународне смернице (ICNIRP). Те граничне вредности су део

свеобухватних смерница и оне одређују допуштене нивое енергије радиофреквентних таласа за општу популацију. Ове смернице су развиле независне научне организације путем периодичних и детаљних процена научних студија. Ове смернице садрже и значајну сигурносну резерву која је намењена да осигура безбедност свих особа без обзира на старосну доб или здравствено стање.

Стандард за изложеност за мобилне апарате користи јединицу мере која се назива степен специфичне апсорпције, или SAR (Specific Absorption Rate). SAR гранична вредност назначена у тим међународним смерницама износи $2,0 \text{ W/kg}^*$. Тестови за одређивање SAR вредности спроводе се за стандардне радне положаје са апаратом који емитује на својој највећој атестираној снази у свим испитиваним фреквентним опсезима. Мада је SAR вредност установљена за највећи атестирани ниво снаге, стварна SAR вредност апарата у раду може да буде значајно испод те максималне вредности. Ово је стога што је овај апарат пројектован да ради на више нивоа снаге како би користио само онолику снагу која је потребна да доспе до мреже. Генерално, што сте ближе базној станици, снага предаје апарата је нижа.

Највиша SAR вредност за овај апарат при тестирању за држање на уху износи $0,83 \text{ W/kg}$.

Овај апарат задовољава смернице за изложеност радиофреквентним таласима када се користи било у нормалном положају, уз ухо, или када је одвојен од тела најмање 1,5 цм. Када се користи футрола, копча за појас или држач за ношење на телу, исти не би требало да садржи метал и требало би да одржава производ одвојен од тела најмање 1,5 цм.

За слање датотека или порука, овом апарату је неопходна квалитетна веза са комуникационом мрежом. У неким случајевима, слање датотека и порука може да буде одложено све док таква веза не постане доступна. Обезбедите да се ова растојања испштују све док се предаја не заврши.

* SAR гранична вредност за мобилне апарате у јавној употреби износи 2,0 вата по килограму (W/kg) у просеку распоређено на десет грама телесног ткива. Смернице садрже и значајну сигурносну резерву ради додатне заштите људи као и на рачун компензације могућих одступања у измереним вредностима. SAR вредности могу бити различите у зависности од националних захтева за извештавањем као и од фреквентног опсега комуникационе мреже. Податке о SAR вредностима у другим регионима можете наћи у склопу информација о производу на адреси www.nokia.com.